Programma
Aan de slag met de
Omgevingswet

Halfjaarrapportage april 2021

Monitor Invoering Omgevingswet

Colofon

Document	Halfjaarrapportage Monitoring Invoering Omgevingswet april 2021
Datum	16-4-2021
Versie	1.01
Opsteller	Interbestuurlijke Monitoringoverleg Invoering Omgevingswet

Halfjaarrapportage april 2021

Monitor Invoering Omgevingswet

Inhoud

Inleiding 5
Monitor Invoering Omgevingswet 5
Rapportage aan de hand van concrete criteria 6
Leeswijzer 8

Algemeen overzicht 10
Stand per criterium 10

Criterium 1: Omgevingsvisie 12
Criterium 1: Omgevingsvisie 13
Indicator inhoud 13
Indicator publicatie 14

Criterium 2: Omgevingsverordening 15
Criterium 2: Omgevingsverordening 16
Indicator inhoud 16
Indicator techniek 17
Indicator publicatie 17

Criterium 3: Projectbesluit 19
Criterium 3: Projectbesluit 20

Criterium 4: Omgevingsplan 22
Criterium 4: Omgevingsplan 23
Indicator proces 23
Indicator techniek 24

Criterium 5: Vergunningen en meldingen 26
Criterium 5.1 Vergunningen en meldingen 27
Criterium 5.1 Vergunningen en meldingen - techniek 28
Criterium 5.2 Vergunningen en meldingen – indieningsvereisten 30
Indicator inhoud indieningsvereisten 31
Indicator techniek 32
Indicator registratie indieningsvereisten 33
Criterium 5.3 Vergunningen en meldingen – proces 36
Criterium 5.4 Vergunningen en meldingen - beoordeling 41

Bijlage 1: Stand gemeenten opgedeeld naar grootteklasse 44
Bijlage 1: Stand gemeenten opgedeeld naar grootteklasse 45

Bijlage 2: Tabel stand per criterium in percentages 46
Bijlage 2: Tabel stand per criterium in percentages 47

Bijlage 3: Inschatting bevoegde gezagen over op tijd klaar zijn voor de invoering 51
Bijlage 3: Inschatting bevoegde gezagen over op tijd klaar zijn voor de invoering 52

Inleiding

Monitor Invoering Omgevingswet

Het interbestuurlijke programma Aan de slag met de Omgevingswet heeft in zijn taakstelling de opdracht gekregen om de voorbereiding van de overheden op de invoering van de Omgevingswet te monitoren[1]. Dit gebeurt vanuit het project Monitor Invoering Omgevingswet. In het project worden verschillende onderzoeken uitgevoerd en bronnen gevolgd om een beeld te krijgen van de voortgang van de invoering en de veranderingen die de wet binnen de overheid tot gevolg heeft. De monitor doet dit niet alleen voor de informatievoorziening van het Rijk in haar rol als stelselverantwoordelijke, maar ook ter ondersteuning van de koepels van de gemeenten, provincies en waterschappen en de rijkspartijen die de veranderopgaven bij hun achterban faciliteren.

Ieder half jaar wordt een rapportage over de voortgang van de invoering opgesteld. Deze monitorrapportage wordt inmiddels ook gebruikt voor het informeren van het parlement over de stand van de invoering in het land. De halfjaarrapportage is één van de middelen om betrokkenen te informeren over de voortgang van de invoering. Daarnaast publiceert het monitorteam maandelijks ook monitorgegevens over de aansluitingen op en het gebruik van het DSO en kunnen belanghebbenden bij het programma ADS en de koepels continu via online dashboards volgen hoe de voortgang bij alle organisaties met een invoeringsopgave vordert.

Rapportage aan de hand van concrete criteria

De halfjaarrapportage van de monitor doet verslag over de vraag hoe ver de bevoegde gezagen zijn met de voorbereidingen om op 1-1-2022 aan de wettelijke eisen van de Omgevingswet te voldoen. In 2019 is door de Programmaraad (PR) en het Opdrachtgevend Beraad (OGB) een set criteria vastgesteld die aangeven wat er op invoeringsdatum minimaal af dient te zijn om de wet verantwoord te kunnen uitvoeren. De indicatoren waarover verslag wordt gedaan zijn sindsdien op deze criteria gericht.

De criteria zijn in nauwe samenwerking met de koepels VNG, IPO, Unie van Waterschappen en de veranderorganisatie voor de rijksinstanties tot stand gekomen. De transitie naar een succesvol werkende Omgevingswet omhelst weliswaar meer dan alleen kunnen voldoen aan de wettelijke criteria op invoeringsdatum. Echter gegeven het belang van een succesvolle start op de gewenste invoeringsdatum is er voor gekozen de monitoractiviteiten in de fase tot de invoeringsdatum vooral te richten op deze wettelijke vereisten. De minister heeft de Tweede en Eerste Kamer over deze insteek geïnformeerd.

De vijf criteria zijn:

1. Vanaf 1 januari 2022 hebben provincies en Rijk een vastgestelde omgevingsvisie die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet (artikel 3.2 en 3.3 Ow). De omgevingsvisie is met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening[1]. (Dit criterium noemen we hierna 'Omgevingsvisie')
2. Vanaf 1 januari 2022 heeft een provincie een vastgestelde omgevingsverordening die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet (hoofdstuk 7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). De omgevingsverordening is met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening[2] . (Dit criterium noemen we hierna 'Omgevingsverordening')
3. Als een rijkspartij, provincie of waterschap een projectbesluit vaststelt dan stellen zij deze vanaf 1 januari 2022 vast conform de eisen van de Omgevingswet (Het projectbesluit voldoet aan hoofdstuk 9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Tijdens de overgangsfase hoeft het projectbesluit het omgevingsplan niet te wijzigen. (Dit criterium noemen we hierna 'Projectbesluit')
4. Als een gemeente een omgevingsplan wil wijzigen, dan stelt de gemeente deze wijziging vanaf de invoeringsdatum vast conform de eisen van de Omgevingswet. Het gewijzigde deel van het plan voldoet aan de provinciale instructieregels en aan de instructieregels uit hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De wijziging wordt met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening[3]. (Dit criterium noemen we hierna 'Omgevingsplan')
5. Vergunningen en meldingen:
    5.1. Vanaf 1 januari 2022 is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om conform de daarvoor geldende standaard een aanvraag of melding (art. 14.1 Ob) vanuit de landelijke voorziening te ontvangen[4]. (Dit criterium noemen we hierna 'Vergunningen en meldingen - techniek')
    5.2. Vanaf 1 januari 2022 stellen provincie, waterschap en gemeente de informatie beschikbaar die nodig is om een aanvraagformulier in de landelijke voorziening samen te kunnen stellen, waarin ook de door hen gestelde indieningsvereisten zijn meegenomen. (Dit criterium noemen we hierna 'Vergunningen en meldingen - indieningsvereisten')
    5.3. Vanaf 1 januari 2022 is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) voorbereid op de gewijzigde vergunningenprocedure conform de eisen van de Omgevingswet. Hieronder valt het kunnen verwerken van een enkelvoudige en een meervoudige aanvraag[5]. (Dit criterium noemen we hierna 'Vergunningen en meldingen - proces')
    5.4. Vanaf 1 januari 2022 is het bevoegde gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om aanvragen voor omgevingsvergunningen te beoordelen conform de eisen van de Omgevingswet[6]. (Dit criterium noemen we hierna 'Vergunningen en meldingen - beoordeling')

We rapporteren over alle overheden waarop een criterium van toepassing is in hun rol als bevoegd gezag voor het nemen van besluiten onder de Omgevingswet. De monitor maakt gebruik van verschillende bronnen om te kunnen volgen of de verschillende overheden al voor inwerkingtreding aan deze criteria voldoen. Daarbij wordt zoveel mogelijk uitgegaan van formele, objectieve bronnen zoals geregistreerde aansluitingen op de verschillende DSO-LV-onderdelen en officiële publicaties van omgevingsdocumenten. Daarnaast komt een deel van de informatie van projectleiders en programmamanagers bij de bevoegde gezagen zelf. De gebruikte bron is in het vervolg van deze rapportage per indicator vermeld.

Bij een aantal criteria maken we deze ronde voor het eerst gebruik van online checklists per bevoegd gezag. Via deze checklists ziet ieder bevoegd gezag continu welke mijlpalen ze dient te halen en wanneer die afzonderlijke mijlpalen afgerond dienen te zijn om op 1-1-2022 effectief met het DSO en de Omgevingswet te kunnen werken. Het gaat dan in ieder geval om de mijlpalen uit de het interbestuurlijke planningsoverzicht Route 2022. De koepels hebben deze soms zelf aangevuld met andere mijlpalen die voor de implementatie binnen hun sector relevant zijn. De resultaten op deze laatstbedoelde mijlpalen zijn niet in deze rapportage opgenomen.

De bevoegde gezagen kunnen zodra ze een mijlpaal hebben afgerond, in de checklists aangeven dat de mijlpaal is afgerond. Indien een mijlpaal nog niet is gehaald, kunnen ze aangeven wanneer ze denken die mijlpaal af te ronden[7]. Daarnaast kunnen ze ook aangeven welke knelpunten ze tegenkomen bij het realiseren van de mijlpaal. Deze nieuwe manier van monitoren maakt het mogelijk om – voorzover overheden hun checklist regelmatig updaten - in plaats van halfjaarlijks zicht te houden op de voortgang van de invoering. Deze werkwijze vervangt de halfjaarlijkse enquête die is gebruikt voor de voorgaande halfjaarrapportages.

Voor deze halfjaarrapportage is de stand van de realisatie van mijlpalen per organisatie gebruikt op peildatum vrijdag 2 april 2021. Op dat moment hadden 270 van de 352 gemeenten (77%), 12 van de 12 provincies (100%), 21 van de 21 waterschappen (100%) en 11 van de 11 rijkspartijen (100%) met een implementatie-opgave de checklist minimaal één keer nagelopen en geupdate[8]. Het gebruik van de checklists door gemeenten onderverdeeld naar de verschillende grootteklassen is als volgt:

OMVANGCATEGORIE	WERKELIJK AANTAL GEMEENTEN (2021)	RESPONS MAART 2020	RRESPONS OKTOBER 2020	ACTUELE INGEVULDE CHECKLISTS PER MAART 2021	RESPONS-PERCENTAGE MAART 2021
Minder dan 5.000 inwoners	5	4	5	**3**	**60%**
5.000 tot 10.000 inwoners	9	10	9	**7**	**78%**
10.000 tot 20.000 inwoners	64	63	62	**47**	**73%**
20.000 tot 50.000 inwoners	188	178	174	**142**	**76%**
50.000 tot 100.000 inwoners	55	52	51	**45**	**82%**
100.000 tot 150.000 inwoners	13	13	13	**11**	**85%**
150.000 tot 250.000 inwoners	14	13	14	**13**	**93%**
250.000 inwoners of meer	4	4	4	**2**	**50%**
Totaal	**352**	**337**	**332**	**270**	**77%**

De overzichten over de voortgang op de mijlpalen zijn continu en realtime beschikbaar voor de afzonderlijke koepels en Regionale Implementatie Coaches (RIO's). Een maandelijks geactualiseerd overzicht van de voortgang op de belangrijkste mijlpalen uit de Route 2022 bij de gemeenten, provincies, waterschappen en rijkspartijen is te vinden op de website van het programma Aan de slag met de Omgevingswet. Vergelijkbare overzichten over de stand bij de eigen achterban worden ook ter beschikking gesteld aan de koepels van de omgevingsdiensten en de veiligheidsregio's[9].

Leeswijzer

Deze rapportage behandelt per criterium de mate waarin de verschillende overheden op het meest recente moment van meten voldoen. Aan het begin van ieder hoofdstuk is een schematisch overzicht opgenomen over de stand van zaken bij iedere overheid op het criterium waarop de voortgang wordt gemonitord. Sommige criteria worden met meerdere indicatoren gemeten. Ieder criterium/indicator bevat een grafische weergave die met maximaal vier kleuren de stand van zaken op dat criterium weergeeft. De kleuren zijn:

- **donkergroen:** dat staat voor hoeveel procent van de overheden in de bestuurslaag al voldoet;
- **lichtgroen**: dat staat voor hoeveel procent van de overheden in de bestuurslaag bezig zijn met voorbereidingen (zowel in uitvoering als gepland);
- **grijs:** het percentage overheden in de bestuurslaag dat nog niet aan de slag is om aan het criterium te voldoen of waar de monitor nog geen zicht heeft op de status.
- **wit:** het percentage overheden dat aangeeft dat dit criterium voor hen niet van toepassing is. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren omdat ze de uitvoering hebben uitbesteed aan een behandeldienst zoals hun omgevingsdienst of ambtelijke samenwerkingsorganisatie.

Organisaties die nog geen gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om via hun checklist de stand op hun mijlpalen te delen worden meegeteld in de categorie ‘nog onbekend’.

Voor de meeste instrumenten geldt dat als een bevoegd gezag er mee wil kunnen werken steeds vier aspecten geregeld moeten zijn, die wij met behulp van indicatoren volgen:

- *inhoud:* Deze indicator geldt alleen voor de omgevingsvisies, omgevingsverordeningen en de indieningsvereisten. We meten bij de visies en verordeningen het moment waarop het eindresultaat door het bestuur is vastgesteld en het besluit gepubliceerd is in het elektronische publicatieblad van het desbetreffende orgaan. We veronderstellen dat de inhoud voldoet aan de wet op het moment van vaststellen door het daartoe bevoegde orgaan. Bij de indieningsvereisten kijken we alleen naar het beschikbaar zijn van de daarvoor relevante toepasbare regels;
- *proces:* Deze indicator wordt gebruikt bij de criteria waarbij een organisatie straks iets moet kunnen (ze moeten in staat zijn om…). Dat gaat om proces in de brede zin. Je moet niet alleen je proces aangepast hebben, maar ook de kennis en competenties hebben om het te kunnen;
- *techniek:* de inhoud moet op de juiste wijze en conform de juiste standaarden in de landelijke voorziening (DSO-LV) kunnen worden ingevoerd, aangepast of opgehaald. Daarbij kijken we of overheden technisch/functioneel aangesloten zijn op het DSO-LV: Voor zover de voor het criterium relevante versie van de officiële productie-omgeving van het DSO-LV nog niet beschikbaar is[10], wordt de aansluiting van overheden op de pre-productie-omgeving van het DSO-LV gevolgd om te bepalen of overheden voldoen aan de indicatoren.
- *publicatie:* het vastgestelde instrument moet - indien relevant - ook conform de juiste standaarden openbaar gemaakt worden.

Per criterium en per overheid kan het verschillen of een organisatie op de invoeringsdatum al aan alle vier de aspecten moet voldoen.

De afzonderlijke indicatoren per criterium zijn in de samenvattende overzichten aan het begin van ieder hoofdstuk gecombineerd tot één score voor het criterium. Alleen als een organisatie aan alle indicatoren van het criterium heeft voldaan, wordt dit in de totaalscore voor het criterium als groen zichtbaar gemaakt. Als aan één of meer onderdelen van het criterium nog niet volledig is voldaan, is dit zichtbaar als lichtgroen. En indien op nog geen enkele indicator zekerheid over of inzicht in de status bestaat, verschijnt deze organisatie in de totaalscore voor het criterium als grijs.

Per criterium hebben de betrokken koepels de monitorresultaten beoordeeld. Hun duiding van de uitkomsten is telkens opgenomen binnen kaders zoals ook rond deze tekst zijn opgenomen.

Lezers kunnen meer achtergrondgegevens, dwarsdoorsneden, analyses en onderliggende onderzoeksrapporten terugvinden op de website van het programma Aan de slag met de Omgevingswet. Een deel van de criteria over de aansluitingen op het DSO wordt wekelijks geupdate en is te volgen op de webpagina over de aansluitmonitor.

[1] Omgevingsvisie: Per 1-1-2022 wordt een Omgevingsvisie opgesteld met de STOP-TPOD- standaard, via de reguliere infrastructuur voor officiële publicaties gepubliceerd in het elektronische publicatieblad van het desbetreffende orgaan en ontsloten via DSO-LV. Een vóór 1-1-2022 vastgestelde omgevingsvisie kan nog op grond van de Wet ruimtelijke ordening worden gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl met gebruikmaking van de IMRO-standaard. Ontsluiting van de informatie uit de visie in DSO-LV vindt in dat geval plaats met gebruikmaking van de overbruggingsfunctie.

[2] Omgevingsverordening: Een Omgevingsverordening wordt opgesteld met de STOP-TPOD-standaard en bekend gemaakt via de landelijke voorziening.

[3] Wijziging Omgevingsplan: Een wijziging van een Omgevingsplan wordt opgesteld met de STOP-TPOD-standaard, bekendgemaakt via de LVBB en ontsloten via DSO-LV.

[4] Ontvangen aanvraag of melding: Voor het ontvangen van een aanvraag of melding wordt gebruik gemaakt van de Standaard Aanvragen en Meldingen (STAM).

[5] Beoordelingstermijn: Beoordeling van een aanvraag vindt binnen 8 weken plaats voor besluiten anders dan art 10.24 Omgevingsbesluit. Bij een meervoudige aanvraag is het bevoegd gezag dat de aanvraag behandelt, voorbereid op het inwinnen van advies van het bestuursorgaan dat bevoegd gezag geweest zou zijn, als de activiteit los (enkelvoudig) aangevraagd zou zijn.

[6] Beoordeling aanvraag omgevingsvergunning: De beoordeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning voldoet tenminste aan de instructieregels uit hoofdstuk 8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat betekent dat aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit ook dienen te voldoen aan de instructieregels voor het omgevingsplan.

[7] Indien een afrondingsdatum is opgegeven, dan veronderstellen we dat de organisatie de afronding van de mijlpaal in voorbereiding heeft.

[8] Dit betekent niet dat al deze organisaties ook een resultaat bij alle mijlpalen hebben ingevuld. Is een mijlpaal die van belang is voor één van de criteria niet ingevuld door een organisatie, dan is die organisatie in de grafieken over dat criterium meegeteld in met de kleur grijs aangeduide categorie (nog niet aan de slag of geen zicht op de status).

[9] Omdat er geen minimale wettelijke eisen worden gesteld aan de omgevingsdiensten, veiligheidsregio's en GGD's maakt de voortgang van de invoering bij deze organisaties geen onderdeel uit van deze halfjaarrapportage, anders dan via de duidingen door gemeenten en provincies bij een aantal van de voor hen relevante minimale criteria.

[10] Organisaties kunnen naar verwachting vanaf 1 juni 2021 functioneel aansluiten op de productie-omgeving. Technisch aansluiten kan al vanaf 1 april 2021.

Algemeen overzicht

Stand per criterium

CRITERIUM	RIJK (Wisselend tussen 1 en 11)	PROVINCIES (12)	WATERSCHAPPEN (21)	GEMEENTEN (352)
1 Omgevingsvisie	100%	8% 8% 84% +9%		
2 Omgevingsverordening		100%		
3 Projectbesluit	100%	83% 17% +17%	4% 67% 29% +15%	
4 Omgevingsplan				8% 85% 7% +6%
5 Vergunningen & meldingen				
5.1 Techniek	40% 60% +60%	8% 34% 58% +25%	24% 76% +9%	6% 41% 53% +18%
5.2 Indieningsvereisten		100%	14% 29% 57% +43%	8% 88% 4% +3%
5.3 Proces	100%	100%	5% 85% 10% +10%	2% 24% 73% 1%
5.4 Beoordeling	89% 11%	100%	5% 76% 19%	4% 24% 65% 7% +5%

N.v.t. | Nog onbekend | In voorbereiding | Voldoet | Stijging van het aantal organisaties dat voldoet t.o.v. de vorige meting in procentpunten

Algemeen beeld rijkspartijen

De implementatie-opgave verschilt van partij tot partij. Rijkspartijen hebben er fiducie in dat ze op tijd klaar zullen zijn met de eigen voorbereidingen op voorwaarde dat het DSO-LV tijdig werkend én gevuld met rijksregels wordt opgeleverd. Rijkspartijen zien op beide trajecten nog zorgpunten. Voor hen geldt, net als voor andere bevoegd gezagen, dat ze ook nog afhankelijk zijn van hoe ver de ketenpartners zijn om met hen te oefenen, werkafspraken te kunnen maken en gezamenlijk goede dienstverlening te kunnen verlenen aan burgers en bedrijven.

Voor publicatie van regelgeving is per 1 januari 2021 een serviceteam Rijk operationeel die werkt aan verwerven van software en voorlopig een tijdelijke alternatieve, 352 handmatige, publicatieroute heeft ingericht. Publicatie van AMvB's, omgevingsregels en toepasbare regels loopt volgens planning. Ook voor publiceren van projectbesluiten zal dit serviceteam rijkspartijen ondersteunen.

Opleidingen en trainingen en oefeningen lopen rondom het VTH-proces. Werkprocessen - bijvoorbeeld voor leges - zijn in de maak en worden uitgewisseld rijksbreed. Aandachtspunt is in hoeverre met name gemeenten en provincies genoeg tijd hebben om meervoudige wat complexere aanvragen te kunnen oefenen in samenwerking.

Algemeen beeld provincies
Opnieuw hebben provincies veel tijd geïnvesteerd in het publiceren via het DSO van de omgevingsverordening. Er moet nog veel gebeuren voordat het publiceren van een Omgevingsverordening met een druk op de knop geregeld is. De inspanningen op dit onderdeel zorgen ervoor dat de voortgang op de andere onderdelen (bv projectbesluit en indieningsvereisten) vertraagt. De provincies geven wel aan voldoende voortgang te boeken op deze onderdelen om op tijd klaar te zijn. Ook op het gebied van VTH en samenwerken in de keten vinden veel activiteiten plaats, zowel bij provincies als bij omgevingsdiensten. In oefentrajecten wordt onderzocht hoe de samenwerking tussen de ketenpartners het beste kan worden ingericht.

De provincies denken voldoende voorbereid zijn voor inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2022, als het gaat om wat binnen hun macht ligt. Zij zijn voor een goede implementatie echter afhankelijk van het samenspel bij de ontwikkeling van het digitaal stelsel tussen Rijk (DSO-Landelijke Voorziening) en leveranciers (decentrale software) en het tijdig beschikbaar komen van werkende ketens. Provincies hebben geen invloed op dit proces maar hebben wel zorgen over het tijdig beschikbaar komen van de werkende keten. Provincies zien grote voortgang in de ontwikkeling van het DSO, wat vertrouwen wekt. Tegelijkertijd zien ze dat er extra tijd nodig is voor de afbouw en het robuust krijgen van het DSO. Er is twijfel over de vraag of de stand van de implementatie in het land, de stand van DSO-LV en de stand bij de softwareleveranciers, aangevuld met (op specifieke knelpunten) de tijdelijke alternatieve maatregelen, voldoende basis bieden voor inwerkingtreding.

Algemeen beeld waterschappen
De voortgangsrapportage geeft een herkenbaar beeld van hoe de waterschappen er negen maanden voordat de Omgevingswet in werking treedt met hun voorbereidingen voor staan. Dat beeld bevestigt dat de waterschappen goed op koers liggen om op tijd de verplichtingen die voortvloeien uit de Omgevingswet te kunnen uitvoeren.

Net zoals aangegeven in de vorige halfjaarrapportage is het vertrouwen van de programmamanagers dat het eigen waterschap tijdig gereed zal zijn onveranderd hoog. Zij verwachten allen dat hun waterschap tijdig gereed zal zijn, maar tekenen hierbij wel aan dat er nog wel veel moet gebeuren en dus hard moet worden doorgewerkt om op 1 januari 2022 zo ver te zijn. Bijzondere aandachtspunten hierbij zijn het hebben van voldoende tijd om met het DSO te kunnen oefenen en het op deze wijze kunnen testen van de hele samenwerkingsketen en het aansluiten hierop met eigen software en werkprocessen. Daarbij noemen veel waterschappen het tijdig gereed komen van de software om projectbesluiten in DSO-LV te laden als grootste uitdaging. Ook de verschillende softwareleveranciers hebben op dit terrein nog wel wat werk te doen.

Algemeen beeld gemeenten
20% van de gemeenten heeft er vertrouwen in dat ze met de huidige aanpak en inspanningen op tijd zijn. 40% heeft er vertrouwen in dat ze op tijd klaar zullen zijn maar moet daar nog meer voor doen nu al gepland en is dat inmiddels aan het organiseren. 16% van de gemeenten moeten daar meer voor doen dan gedacht en moeten dat nog in gang zetten. Het is de vraag of zij dat gaan halen. Vijf procent van de gemeenten verwacht niet dat het lukt om de organisatie op tijd voorbereid te hebben op de invoering van de wet. Dat betreft in totaal 16 gemeenten. Van alle 352 gemeenten heeft 19% de vraag niet ingevuld.

De verwachting was dat het vertrouwen zou toenemen naar mate gemeenten verder zouden komen in het proces. Dit lijkt niet het geval te zijn. De interpretatie van de vertrouwensvraag is mogelijk beïnvloed door externe factoren zoals de ontwikkelingen bij DSO-LV en softwareleveranciers.
Meer kennis en inzicht op werkende keten

Nu de inwerkingtreding dichterbij komt is er meer kennis en inzicht opgedaan over wat de Omgevingswet en DSO inhoudt. Hierdoor ontstaat bij alle partijen meer 'bewustwording' wat er daadwerkelijk op detailniveau (nog) moet gebeuren. Met het dichterbij komen van de datum inwerkingtreding, groeit het besef dat er minder marge is voor uitloop. Denk hierbij aan uitloop voor het maken van toepasbare regels, het inregelen van behandeldiensten en van samenwerkingsafspraken maken met ketenpartners. De komende periode wordt het inregelen van deze aspecten een belangrijke factor.

Afhankelijkheid DSO-LV en sofwareleveranciers
Naast deze 'awareness', voor werkende ketens constateren we een sterke afhankelijkheid van de landelijke voorzieningen (LVBB en DSO-LV) en de software waarover gemeenten moeten beschikken. Vertraging in het beschikbaar komen van delen van de landelijke voorzieningen - STOP-standaard - heeft weerslag op de ontwikkeling van software voor planvorming en dus op het beschikbaar komen hiervan voor gemeenten. Gemeenten ondervinden hinder bij het oefenen doordat DSO-LV nog niet gereed is (robuust/ stabiel) en er nog regelmatig aanpassingen worden gedaan. Dit kan ook voor aansluitproblemen met de lokale software zorgen.

Capaciteit
Het aantal aanvragen voor (standaard)initiatieven is op dit moment hoog. Daarnaast willen ontwikkelaars onder de huidige regels buitenplanse activiteiten in procedure brengen. Het vraagt grote capaciteit bij gemeenten om alle aanvragen te verwerken. Dit gaat ten koste van de implementatie van de Omgevingswet. Gemeenten ervaren daarnaast een krapte op de (arbeids)markt. We zien bij veel gemeenten dat een groot deel van de activiteiten gepland staan in het vierde kwartaal van 2021. De vraag is of dit realistisch is en of daarmee het risico ontstaat dat deze groep gemeenten na inwerkingtreding problemen kan ondervinden in haar dienstverlening.

Definitieve vaststelling datum inwerkingtreding
Het is voor gemeenten van belang dat de datum van inwerkingtreding zo spoedig mogelijk definitief wordt. Gemeenten geven aan de implementatie te temporiseren als gevolg van onduidelijkheid over de definitieve datum. Omgevingsdiensten hebben er vertrouwen in dat ze zelf op tijd klaar zijn, wel vanuit het besef dat de periode van oefenen veel korter is dan aanvankelijk beoogd en we op een 'kritisch' pad zitten.

Financiële druk
De in de vorige monitor geschetste financiële druk bij gemeenten blijft doorwerken in de Omgevingswet. Beschikbare financiële middelen voor implementatie zijn (mede vanwege de beslissing tot uitstel in 2020) en de druk op andere domeinen veelal beperkt.

Lagere respons
De respons van gemeenten op de uitvraag van de halfjaarlijkse monitor is lager dan bij de uitvraag een half jaar geleden. Een mogelijke verklaring is het gebruik van een andere tool en het verkorten van de planning van de uitvraag (vanwege de wens om de gegevens medio april beschikbaar te hebben). Daarnaast constateerden we bij de vorige monitor al dat er meer inspanningen nodig waren om te komen tot een hoge respons. De bereidheid van gemeenten om de monitor vanuit een eigen incentive in te vullen, lijkt af te nemen. Het beeld daarbij is enerzijds dat zij het invullen ervaren als een administratieve verplichting (waar zij zelf maar weinig baat bij hebben) in combinatie met een hoge(re) werkdruk. Van de 352 gemeenten, hebben 249 gemeenten de uitvraag voor de halfjaarlijkse monitor (relevante mijlpalen) volledig ingevuld en 21 deels. 23% heeft de checklist niet ingevuld.

Ondersteuning gemeenten
Vanuit VNG, Omgevingsdienst NL en de RIO's blijven we gemeenten en hun uitvoeringsdiensten ondersteunen en faciliteren bij hun implementatie opgave. Het betreft hier implementatie-ondersteuning op basis van de roadmap route 2022. Naast de 'reguliere' implementatie-ondersteuning, is de VNG met de bestuurlijke partners – in navolging van de Kamerbrief over uitwerking roadmap route 2022 (kenmerk 2021-0000107082) is een aantal maatregelen geïdentificeerd die mogelijk nodig zijn voor de implementatie.

Criterium 1: Omgevingsvisie

Een vastgestelde omgevingsvisie is op invoeringsdatum alleen verplicht voor Rijk en provincies. Criterium 1 luidt daarom:

> Vanaf de invoeringsdatum hebben provincies en Rijk een vastgestelde omgevingsvisie die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet (artikel 3.2 en 3.3 Ow). De omgevingsvisie is met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening[1].

De Omgevingswet geeft gemeenten weliswaar ook een plicht tot het opstellen van een omgevingsvisie, maar deze hoeft nog niet op 1 januari 2022 te zijn vastgesteld en gepubliceerd[12] .

De ontwikkelingen op het criterium 1 worden gevolgd aan de hand van twee indicatoren, inhoud en publicatie. Gezamenlijk levert dat het volgende overall beeld op van de voortgang.

Grafiek C1.1: Vastgestelde en/of in voorbereiding zijnde omgevingsvisies

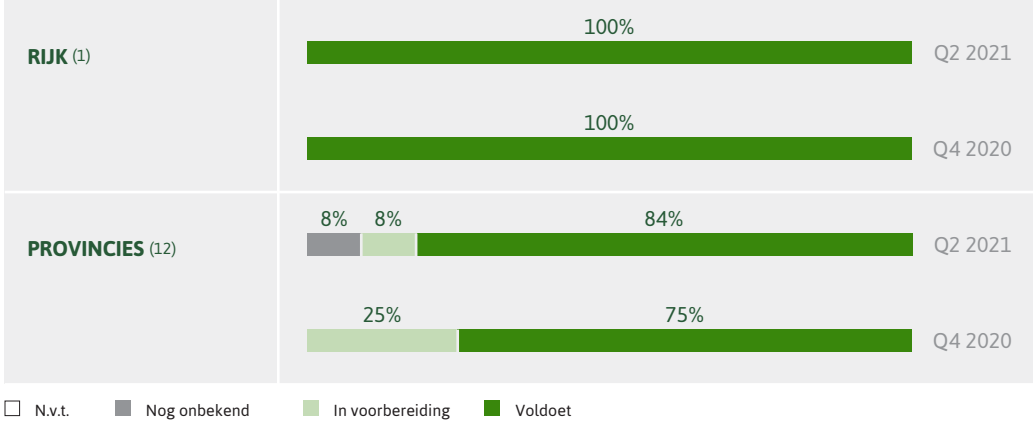

Indicator inhoud

In hoeverre het Rijk en de provincies bezig of klaar zijn met het opstellen en vaststellen van omgevingsvisie, wordt gemeten aan de hand van de vastgestelde en ter inzage gelegde visies die deze organisaties publiceren via 'Officiële bekendmakingen' en ruimtelijkeplannen.nl.

Er wordt niet apart gemonitord of de vastgestelde en gepubliceerde visies ook inhoudelijk voldoen aan artikelen 3.2 en 3.3 van de Omgevingswet. De organisatie zelf is verantwoordelijk voor de inhoud.

Grafiek C1.2: Vastgestelde en/of in voorbereiding zijnde omgevingsvisies

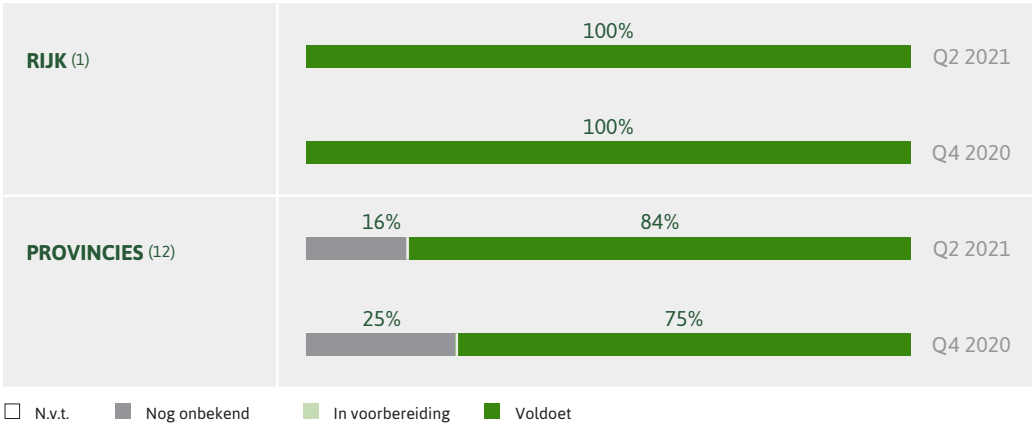

Indicator publicatie

Vanaf de invoeringsdatum van de wet moet een Omgevingsvisie zijn opgesteld die voldoet aan de STOP-TPOD-standaard, moet deze via de reguliere infrastructuur voor officiële publicaties zijn gepubliceerd in het elektronische publicatieblad van het desbetreffende orgaan en zijn ontsloten via DSO-LV. Een vóór 1 januari 2022 vastgestelde omgevingsvisie kan nog op grond van de Wet ruimtelijke ordening worden gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl met gebruikmaking van de IMRO-standaard. Ontsluiting van de informatie uit de visie in DSO-LV vindt in dat geval plaats met gebruikmaking van de 'overbruggingsfunctie'.

We meten bij deze indicator de publicatie van omgevingsvisies op ruimtelijkeplannen.nl. Dit geeft het volgende beeld:

Grafiek C1.3.: Op ruimtelijkeplannen.nl gepubliceerde omgevingsvisies

Duiding rijkspartijen
De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is op 11 september door het Kabinet aangeboden aan de Tweede en Eerste Kamer. De NOVI is gepubliceerd op ruimtelijkeplannen.nl en zal in het DSO worden ontsloten. Op 3 maart ondertekenden de VNG, het IPO, UvW en minister Ollongren namens het Rijk de Samenwerkingsafspraken bij de NOVI. Met de ondertekening onderschrijven de overheden de ambities en principes uit de NOVI en spreken ze af deze gezamenlijk – als één overheid – uit te voeren. Hiermee wordt verder invulling gegeven aan de Uitvoeringsagenda van de NOVI.

Duiding provincies
Tien provincies hebben een vastgestelde visie. Bij twee provincies loopt het traject en wordt de visie in maart respectievelijk september 2021 vastgesteld. Provincies mogen een reeds vastgestelde visie nog op de oude wijze publiceren. Alle provincies geven aan op 1 januari 2022 een vastgestelde omgevingsvisie conform de Omgevingswet te hebben.

[11] Bijlage 3: Inschatting bevoegde gezagen over op tijd klaar zijn voor de invoering.

[12] Voor de waterschappen is de omgevingsvisie geen wettelijk verplicht instrument. Er zijn verschillende waterschappen die wel met een vergelijkbaar instrument werken.

CRITERIUM 2:
OMGEVINGSVERORDENING

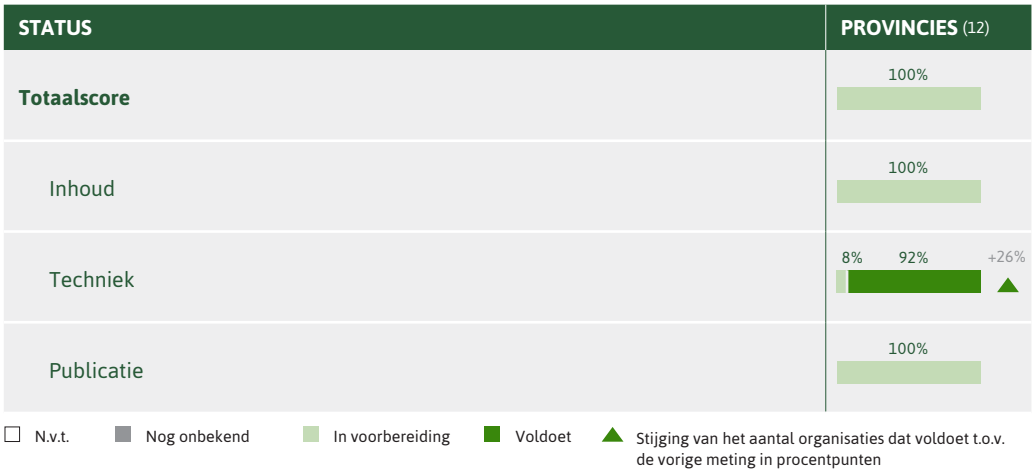
Criterium 2: Omgevingsverordening

Criterium 2 is alleen van toepassing op de provincies[13] en luidt:

> Vanaf de invoeringsdatum heeft een provincie een vastgestelde omgevingsverordening die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet (hoofdstuk 7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). De omgevingsverordening is met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening.

Een Omgevingsverordening wordt opgesteld met de STOP-TPOD-standaard en bekend gemaakt via de landelijke voorziening.

Grafiek C2.1: Mate waarin provincies voldoen aan het criterium omgevingsverordening

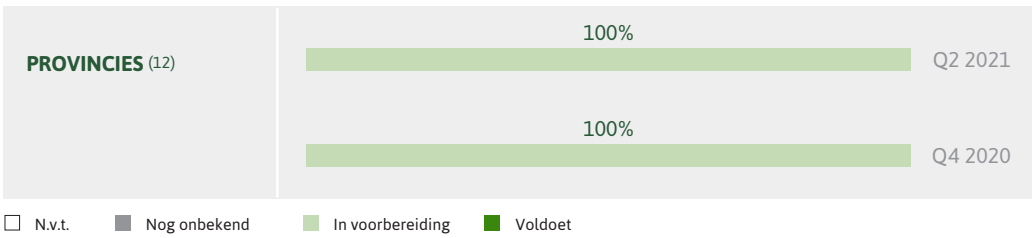

Dit criterium kent drie componenten die we monitoren: (1) De vaststelling van de inhoud, (2) de technische mogelijkheden om de verordening via de DSO-LV te kunnen ontsluiten en (3) de feitelijke publicatie van de verordening.

Indicator inhoud

De indicator inhoud van het criterium Omgevingsverordening stelt dat de omgevingsverordening door Provinciale Staten op de invoeringsdatum vastgesteld moet zijn. Ook moet het besluit als officiële publicatie gepubliceerd zijn in het elektronische publicatieblad. De meeste provincies hebben al wel een geactualiseerde versie van de omgevingsverordening vastgesteld en gepubliceerd. Deze verordeningen voldoen echter nog niet (volledig) aan de eisen van de Omgevingswet. Pas nadat alle relevante wetgeving door de beide Kamers is vastgesteld, kunnen de provincies hun verordeningen updaten naar een versie die wel voldoet aan de wet[14] .

Grafiek C2.2: Mate waarin provincies inhoudelijk hun omgevingsverordening klaar hebben

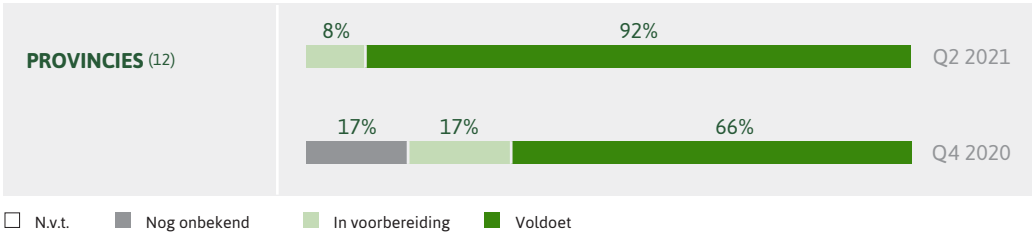

Indicator techniek

De indicator techniek monitort of (1) de standaard beschikbaar is, of (2) leveranciers deze standaard met succes in hun systemen hebben verwerkt zodat provincies in staat zijn de nieuwe techniek te kunnen gaan gebruiken, of (3) de provincies ook daadwerkelijk regelen dat ze de nieuwe techniek kunnen gebruiken en of (4) de provincies met succes in staat zijn om hun verordening op de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Besluiten (LVBB) beschikbaar te stellen (i.c. aangesloten zijn op LVBB).

We rapporteren over het kunnen publiceren van omgevingsverordeningen. Daarbij volgen we de voortgang van de aanmeldingen voor aansluiting op het DSO, de aansluitingen zelf en de publicatie van de besluiten. Dit gaf het volgende beeld over de mate waarin provincies de techniek op orde hebben op basis van de stand op 1 april 2021:

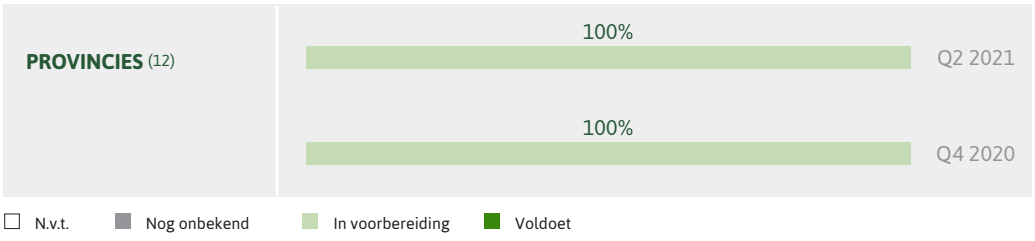
Grafiek C2.3: Mate waarin provincies de techniek op orde hebben om omgevingsverordeningen te kunnen publiceren via DSO LV-BB

Indicator publicatie

De indicator publicatie geeft aan of de vastgestelde verordening als officiële publicatie is gepubliceerd via de landelijke voorziening (LVBB). Dit is alleen mogelijk als aan alle onderdelen van de indicator techniek is voldaan.

Grafiek C2.4: Mate waarin provincies in staat zijn verordeningen te publiceren

Duiding provincies
Provincies liggen op koers. Bij vier provincies is de procedure ontwerp omgevingsverordening gestart of zelfs al afgerond. De andere provincies starten tussen april en begin juli. Elf provincies hebben een werkende aansluiting op het DSO. Eén provincie is hiervoor aangemeld.

De ontwerpverordeningen van diverse provincies zijn door de keten gehaald en gepubliceerd via het DSO-LVBB. Er is veel werk verzet om dit voor elkaar te krijgen. Nog niet alles wat nodig is voor publicatie, is gebouwd en er doen zich daarbij nog fouten voor, maar er is vooruitgang zichtbaar. Het is een proces van continue verbeteren en er moet nog veel gebeuren voordat verordeningen met een druk op de knop gepubliceerd kunnen worden en getoond kunnen worden zodat ze bruikbaar zijn in het DSO.

Alle provincies geven aan op 1 januari 2022 een vastgestelde omgevingsverordening conform de Omgevingswet te hebben.

[13] De waterschappen moeten o.g.v. de Omgevingswet ook een omgevingsverordening vaststellen (de waterschapsverordening), maar hiervoor kent de wet een overgangsperiode van twee jaar, ingaande datum inwerkingtreding wet.

[14] Voor zover de verordening nog niet zichtbaar is als gepubliceerd document, zijn de constateringen over de status gebaseerd op de constatering of een concrete verwachte publicatiedatum bij de mijlpaal in de checklist is opgegeven.

CRITERIUM 3:
PROJECTBESLUIT

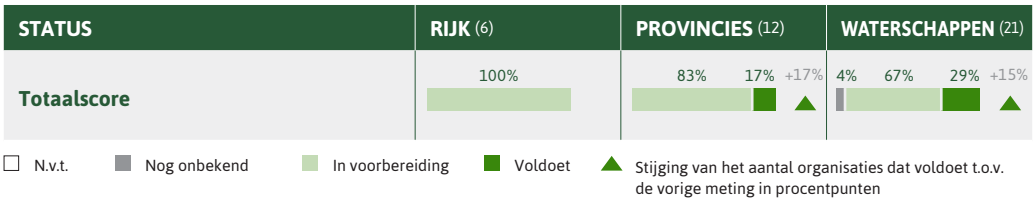
Criterium 3: Projectbesluit

Criterium 3 is van toepassing op rijkspartijen, provincies en waterschappen en luidt:

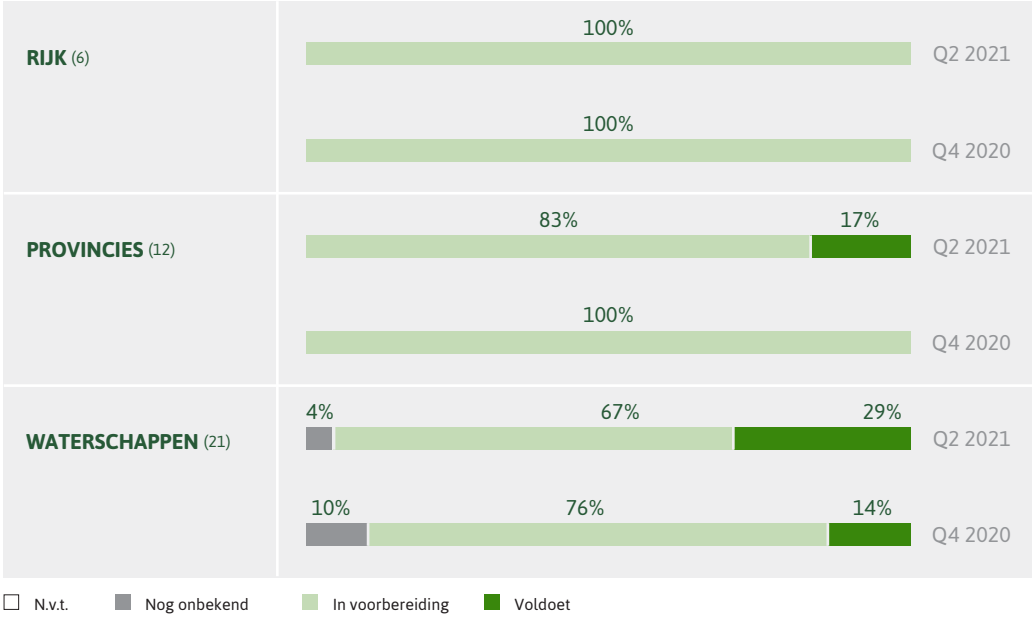
> Als een rijkspartij, provincie of waterschap een projectbesluit vaststelt dan stelt zij deze vanaf de invoeringsdatum vast conform de eisen van de Omgevingswet (het projectbesluit voldoet aan hoofdstuk 9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Tijdens de overgangsfase hoeft het projectbesluit het omgevingsplan niet te wijzigen.

Voor dit criterium is op de invoeringsdatum alleen de indicator 'proces' van belang. Van een rijksinstantie, provincie of waterschap wordt verwacht dat als men na de invoeringsdatum van de wet een projectbesluit neemt, men dit conform de regels van de nieuwe wet kan opstellen en vaststellen. Hiervoor dienen werkprocessen en samenwerkings-arrangementen te worden aangepast. Voor het monitoren van de proces-indicator maken we gebruik van de stand op de relevante mijlpalen in de checklists van de provincies, waterschappen en rijkspartijen. Dit gaf het volgende beeld over de stand per bestuurslaag op het inrichten en aanpassen van processen voor het voorbereiden van projectbesluiten:

Grafiek C3.1: Percentage van organisaties die voldoen aan de minimum eisen.

Grafiek C3.2: Mate waarin rijkspartijen, provincies en waterschappen bezig zijn met het inrichten en/of aanpassen van processen voor het voorbereiden van projectbesluiten

Duiding rijkspartijen
Alle rijkspartijen geven aan vertrouwen te hebben op tijd klaar te zijn. Het Rijk heeft ingestemd met het digitaal publiceren van het projectbesluit en ook tonen via de viewer van het DSO-LV. Per maart 2021 is een rijksbreed gezamenlijk serviceteam gestart met de verwerving van software om de door rijkspartijen aangeleverde projectbesluiten te ontsluiten via officiëlebekendmakingen.nl en het DSO-LV. Er is een tijdelijke alternatieve maatregel gerealiseerd waardoor het Rijk ook zonder deze integrale software-oplossing tijdelijk projectbesluiten kan digitaliseren door zelfgeconverteerde Wordbestanden of in TPOD-format aangeleverde bestanden handmatig te uploaden.

Duiding provincies
De focus van provincies ligt op de digitale ontsluiting van de visie en verordening. In een volgende fase zullen zij zich gaan richten op het projectbesluit. Over het algemeen is er bij provincies nog onvoldoende zicht op de digitale en inhoudelijke aspecten van het projectbesluit. Provincies richten zich daarom op het vergaren en delen van kennis op dit onderwerp.

Voor het publiceren van het projectbesluit zijn de provincies afhankelijk van het nog te realiseren toepassingsprofiel door het DSO-LV en het tijdig verwerken van deze aanpassingen door de softwareleveranciers. Als dit gebeurd is zijn provincies in staat om te oefenen met het projectbesluit en de opgedane ervaringen te implementeren in hun processen.

Duiding waterschappen
29% van de waterschappen heeft zijn processen met betrekking tot het projectbesluit al volledig aangepast aan de nieuwe regels van de Omgevingswet. Dit is een verdubbeling van het aantal waterschappen in vergelijking met de meting van een halfjaar geleden. Alle waterschappen die deze vraag hebben ingevuld gaan ervan uit dat zij de heringerichte processen voor 1 januari 2022 geïmplementeerd hebben. De Unie van Waterschappen blijft hen hierbij ondersteunen in de vorm van kennisbijeenkomsten en het verspreiden van de resultaten van pilots en proefprojecten.

CRITERIUM 4:
OMGEVINGSPLAN

Criterium 4: Omgevingsplan

Het vierde criterium waaraan dient te worden voldaan om vanaf de invoeringsdatum verantwoord te kunnen werken met de Omgevingswet geldt alleen voor de gemeenten en luidt:

> Als een gemeente een omgevingsplan wil wijzigen, dan stelt de gemeente deze wijziging vanaf de invoeringsdatum vast conform de eisen van de Omgevingswet. Het gewijzigde deel van het plan voldoet aan de provinciale instructieregels en aan de instructieregels uit hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De wijziging wordt met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening.

De gemeenten hoeven op de invoeringsdatum nog geen nieuw omgevingsplan te hebben vastgesteld. Gemeenten kunnen vanaf de invoeringsdatum stapsgewijs toegroeien naar een nieuw Omgevingsplan. Dat begint met de oude plannen en beheerverordening die van rechtswege op de datum van invoering het omgevingsplan is. Wijzigingen op het van rechtswege tot stand gekomen omgevingsplan dienen vanaf de invoeringsdatum wel conform de eisen van de Omgevingswet te kunnen worden doorgevoerd. Het *proces* voor de aanpassing en de *techniek* om de aanpassing ook in de landelijke voorziening van het DSO door te voeren, moeten daardoor al wel vanaf de inwerkingtredingsdatum op orde zijn, voor zover de gemeente al per direct aanpassingen wil (kunnen) doorvoeren. Daarom meten we de indicatoren 'proces' en 'techniek'.

Grafiek C4.1: Mate waarin gemeenten voldoen aan het criterium m.b.t. het opstellen van omgevingsplannen

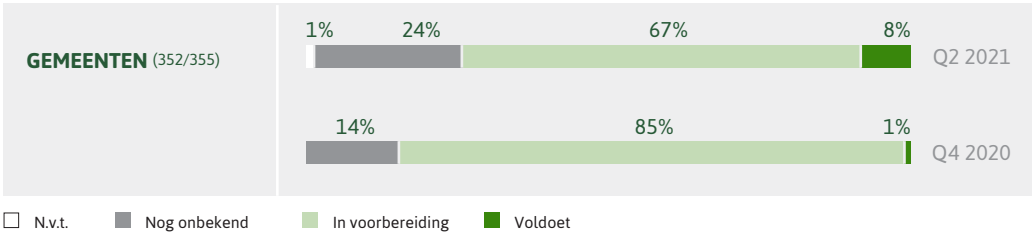

Hieronder worden de beide indicatoren waaruit het criterium is opgebouwd nader toegelicht.

Indicator proces

De mate waarin gemeenten hun proces voor het aanpassen van omgevingsplannen al ontworpen en ingeregeld hebben wordt afgemeten aan de hand van de mijlpalen in de checklists van de gemeenten. De grafiek geeft weer hoeveel gemeenten voldoen aan de indicator, ermee bezig zijn en waar de stand van zaken nog onbekend is:

Grafiek C4.2: Mate waarin gemeenten bezig zijn om processen voor het aanpassen van omgevingsplannen te organiseren.

Duiding gemeenten
Deze indicator wordt afgeleid uit de voortgang van mijlpaal 5 van de interbestuurlijke Roadmap Route 2022 (spoor gemeenten: kunnen wijzigen omgevingsplan) De mijlpaaldatum staat op 1 januari 2022.

We constateren dat 8% van de gemeenten aangeeft dat ze de mijlpaal afgerond hebben. 23% verwacht dit op 1 oktober te hebben gedaan en 71% geeft aan dit op of rond 1 januari 2022 te kunnen. 4% van de gemeenten geeft aan deze mijlpaal te realiseren na 1 januari 2022. 1% geeft aan dat de mijlpaal voor hen niet van toepassing is. 24% heeft niets ingevuld.

We constateren dat bijna de helft van de gemeenten (48%) verwacht in het laatste kwartaal aan deze mijlpaal te voldoen. Wanneer de wens bij de gemeenten bestaat om direct bij inwerkingtreding ook hier mee aan de slag te gaan dan constateren we dat er weinig tijd is om eventuele tegenvaller bij het inregelen op te vangen (zie ook de indicator techniek).

In de uitvraag hebben wij ook naar de voortgang van het beschrijven van het planproces gevraagd (mijlpaal C9). Van de respondenten geeft 4% aan het planproces beschreven te hebben en daarmee te voldoen aan mijlpaal C9 van de gemeentelijke Roadmap. 22% verwacht dit op 1 oktober 2021 te hebben gedaan. 71% geeft aan dit op 1-1-2022 gereed te hebben. 3% geeft aan na datum inwerkingtreding hun processen beschreven hebben. Ook zijn er gemeenten (2%) die aangeven (met verwijzing) naar hun geringe schaalgrootte dat zij de processen niet actief gaan beschrijven. 24% heeft niets ingevuld.

Als reden voor het feit dat het beschrijven van het planproces bij de respondenten in voorbereiding is (niet afgerond) lezen wij in toelichtingen van de respondenten ‘de samenhang met het inrichten van de plansoftware’. Diverse gemeenten willen de procesinrichting in samenhang en tegelijk oppakken met de software-inrichting (plansoftware en ook toepasbare regelsoftware). Zoals in het algemene beeld is aangegeven loopt de ontwikkeling van de plansoftware (bij veel leveranciers) vertraging op ten opzichte van de oorspronkelijke planning. Daarnaast lezen we ook terug dat met name het externe gedeelte van het planproces (het afspraken maken met hun uitvoeringsdiensten en ketenpartners) nog open staat en hierdoor de mijlpaal niet afgerond kan worden.

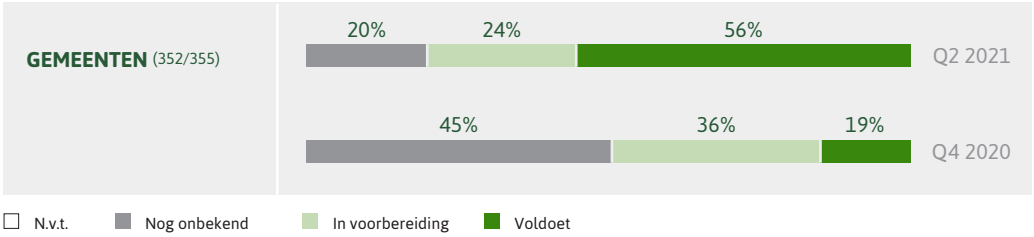
Vanuit de koepel van omgevingsdiensten (Omgevingsdienst NL) komt het beeld naar voren van de samenwerking tussen omgevingsdiensten en gemeenten. Bij 50 % van de gemeenten is dit nu al goed op gang, bij 40 % van de gemeenten is het goed op gang aan het komen. Bij 10 % van de gemeenten is dit nog een onderbelicht thema of moet dit nog op gang komen. De regionale implementatiecoaches (RIO’s) gaan een aanjagende rol vervullen om deze 10% een (extra) impuls te geven.

Indicator techniek

De indicator techniek volgt of een gemeente is aangesloten op de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen (LVBB) en omgevingswetbesluiten kan publiceren. Een wijziging van een omgevingsplan moet daarvoor worden opgesteld met de STOP/TPOD-standaard, worden bekendgemaakt via de LVBB en worden ontsloten via DSO-LV.

De huidige versie van de standaard (STOP-versie 1.04) is op 16-12-2020 gepubliceerd. Om te bepalen of de gemeenten al technisch in staat zijn om een wijziging van het omgevingsplan op de landelijke voorziening te publiceren, volgen we het aantal gemeenten dat al met succes een aansluitingstraject heeft doorlopen op het DSO-LV. Dat gaf het volgende beeld:

Grafiek C4.3: Mate waarin gemeenten de techniek op orde hebben om wijzigingen in het omgevingsplan via LVBB te publiceren en via DSO-LV beschikbaar te stellen

Duiding gemeenten

Het betreft hier gegevens die afkomstig zijn uit de aansluitmonitor en afkomstig zijn uit dezelfde bron als de vorige uitvraag.
We zien bijna een verdrievoudiging van het aantal aansluitingen op de LVBB ten opzichte van de vorige meting (56% van de gemeenten is aangesloten afgezet tegenover 19% in de vorige rapportage). In de duiding van de vorige meting was dit al voorspeld. De reden is onder meer het recent beschikbaar komen van de STOP-versie 1.04.
Op basis van de huidige planningsgegevens wordt ingeschat dat op 1-1-2022 80% van de gemeenten beschikt over een werkende aansluiting. 20% heeft zich nog niet aangemeld voor aansluiting. Vanuit VNG en RIO's stimuleren wij deze groep om tijdig tot aansluiting over te gaan.

Een belangrijke kanttekening bij bovenstaande cijfers is dat voor een succesvol gebruik van de keten een gemeente ook moet beschikken over adequaat werkende software die de plangegevens aanlevert. Er moet sprake zijn van een werkende keten. We constateren dat de vertraagde beschikbaarheid van (delen van) DSO-LV gevolgen heeft voor:

- De ontwikkeling van de plansoftware
- De mijlpaal voor urgente gebiedsontwikkeling.
- De periode en mogelijkheid om te oefenen.
- De beschikbare tijd voor het inregelen van de processen (zie ook indicator proces)

We verwachten dat als gevolg van het inregelen en oefenen er mogelijk issues zichtbaar worden die moeten worden aangepast in lokale software of in DSO-LV. Dit kan zijn weerslag hebben op het op tijd werkend krijgen van de keten.

CRITERIUM 5: VERGUNNINGEN EN MELDINGEN

Criterium 5: Vergunningen en meldingen

Het vijfde en laatste criterium waaraan de overheden meteen vanaf invoeringsdatum van de Omgevingswet moeten voldoen, is het kunnen verwerken van de omgevingsvergunning-aanvragen en meldingen.

Het criterium is opgedeeld in een aantal (sub)criteria waaraan dient te zijn voldaan door alle overheden die als bevoegd gezag optreden voor de verwerking van omgevingsvergunningaanvragen en meldingen. Het gaat om (1) een subcriterium over de benodigde techniek om aanvragen te kunnen ontvangen (2) een subcriterium om de juiste aanvraagformulieren digitaal gereed te hebben, (3) een subcriterium om het proces van vergunningverlening conform de nieuwe eisen te kunnen uitvoeren en (4) een subcriterium over het kunnen beoordelen van aanvragen.

Grafiek C5.0: Percentage van organisaties die voldoen aan de wettelijke minimum eisen.

Hieronder wordt de voortgang op de vier (sub)criteria nader toegelicht.

Criterium 5.1 Vergunningen en meldingen - techniek

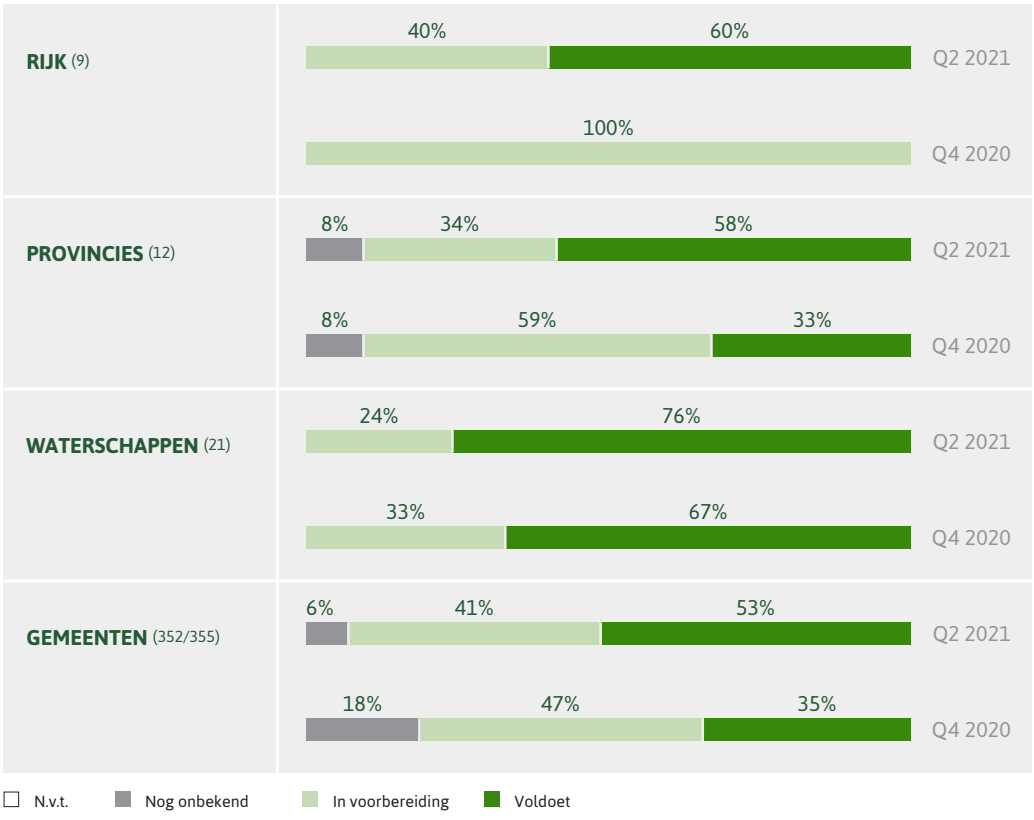
Criterium 5.1 geldt voor ieder bevoegd gezag en luidt:

> 5.1 Vanaf de invoeringsdatum is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om conform de daarvoor geldende standaard een aanvraag of melding (art. 14.1 Ob) vanuit de landelijke voorziening te ontvangen (subcriterium techniek).

Vanaf de eerste dag dat de wet in werking is getreden, moet een bevoegd gezag (of haar uitvoeringsorganisatie) via een aansluiting op de landelijke voorziening (DSO LV) vergunningaanvragen en meldingen uit het omgevingsloket kunnen ontvangen. Hiervoor is nodig dat men een aansluiting op het DSO-LV heeft waarmee de aanvragen en meldingen die voldoen aan de STAM-standaard digitaal kunnen worden binnengehaald. Overheden kunnen sinds 8 mei 2020 met versie 1.01 van de STAM aansluiten op (de pre-productieomgeving van) de landelijke voorziening.

Een organisatie voldoet aan de indicator techniek wanneer de organisatie succesvol aangesloten is op de landelijke voorziening[15] of wanneer de uitvoeringsorganisatie waaraan zij de behandeling van vergunningen en meldingen hebben uitbesteed dit kan namens hen. In aanloop naar deze aansluiting, volgen we de voorbereidingen die overheden treffen door te kijken of ze zich hetzij zelf hetzij via hun softwareleverancier hebben aangemeld voor aansluiting. De grafiek toont het aantal overheden dat voldoet aan de indicator techniek (dus succesvol aangesloten is op de landelijke voorziening), bezig is met de voorbereiding of waarbij het nog onbekend is.

Grafiek C5.1: Mate waarin overheden bezig zijn de techniek die nodig is om vergunningen en meldingen te kunnen verwerken op orde te brengen.

Duiding rijkspartijen

Alle rijkspartijen geven aan dat ze er vertrouwen in hebben dat ze op tijd klaar zijn. Met de techniek van het aansluiten van hun zaaksystemen voor vergunningsverlening met het DSO-LV. Één partij heeft aansluiting begin april voorzien, een andere uiterlijk Q3. Verder hebben alle rijkspartijen per april 2021 hun zaaksystemen aangesloten op het DSO-LV. ProRail, EZK en RWS hebben ook uitwisseling van meervoudige aanvragen tussen meerdere partijen geoefend, inclusief gebruik van de samenwerkingsruimte. Testen en oefenen van de techniek gebeurt nu vooral door programmateams bij de partijen. Voor partijen met grotere vergunningsverleningsafdelingen is oefenen in de lijnorganisaties pas goed mogelijk als alle content (regels, geo, toepasbare regels) in het DSO-LV zitten, dat is per juli 2022 het geval.

Duiding provincies

Zeven provincies zijn aangesloten op het STAM-koppelvlak, waarvan er 5 met succes een testaanvraag en/of -melding hebben ontvangen. Vier provincies bereiden de aansluiting voor. Eén provincie onderzoekt alternatieve mogelijkheden voor aansluiting omdat het overgrote deel van de taken wordt ondergebracht bij een omgevingsdienst. Alle 29 omgevingsdiensten zijn aangemeld voor de STAM-koppeling. 24 diensten zijn vanuit de aanmelding ook daadwerkelijk aangesloten, en 21 omgevingsdiensten hebben met succes berichten kunnen uitwisselen met het DSO-LV. Alle omgevingsdiensten geven aan de STAM-koppeling tijdig gereed te hebben.

Duiding waterschappen
Op 1 april 2021 had 76% van de waterschappen een beveiligde en technisch correct werkende aansluiting op de pre-omgeving van het DSO-LV, waarmee zij in staat zijn om vergunningaanvragen en meldingen vanuit DSO-LV te ontvangen. De overige 24% van de waterschappen heeft een planning ingediend voor het realiseren van deze koppeling. Waar zij daar aanleiding toe ziet, treedt de Unie in overleg met waterschappen zodat zij de kans benutten om gedurende een aantal maanden te oefenen met het inregelen van hun eigen interne processen en van de samenwerkingsafspraken die zij met hun ketenpartners hebben gemaakt.

Duiding gemeenten
Het betreft hier gegevens die afkomstig zijn uit de aansluitmonitor en afkomstig zijn uit dezelfde bron als de vorige uitvraag. Op het onderdeel techniek zien we dat meer dan de helft van de gemeenten (53%) beschikt over een werkende aansluiting (kan een STAM bericht ontvangen in de preproductie-omgeving). 41% van de gemeenten heeft zich aangemeld (datum voor aansluiting is bekend). 6% heeft zich nog niet aangemeld. Van deze laatste groep hebben veertien gemeenten inmiddels de aanbesteding gegund en wordt aanmelding voorbereid. Negen gemeenten hebben een aanbesteding lopen en twee gemeenten zijn zich aan het oriënteren hoe aan te sluiten op STAM.

Alle omgevingsdiensten zijn aangemeld voor de STAM-koppeling (+1 ten opzichte van de vorige rapportage). Vierentwintig omgevingsdiensten zijn vanuit de aanmelding ook aangesloten (+4) en bij 21 omgevingsdiensten zijn berichten succesvol ontvangen (+3).

Een belangrijke kanttekening bij bovenstaande cijfers is dat het ontvangen van STAM berichten weliswaar rand voorwaardelijk is, maar gemeenten ook de VTH- of zaaksystemen moeten inregelen (zie ook criterium 5.3). Uit ervaring blijkt dat hier vaak meer tijd mee is gemoeid dan oorspronkelijk voorzien. Hoe eerder wordt aangesloten, hoe meer ruimte aan de achterkant voor eventuele tegenvallers bij het inregelen door gemeenten.

Criterium 5.2 Vergunningen en meldingen – indieningsvereisten

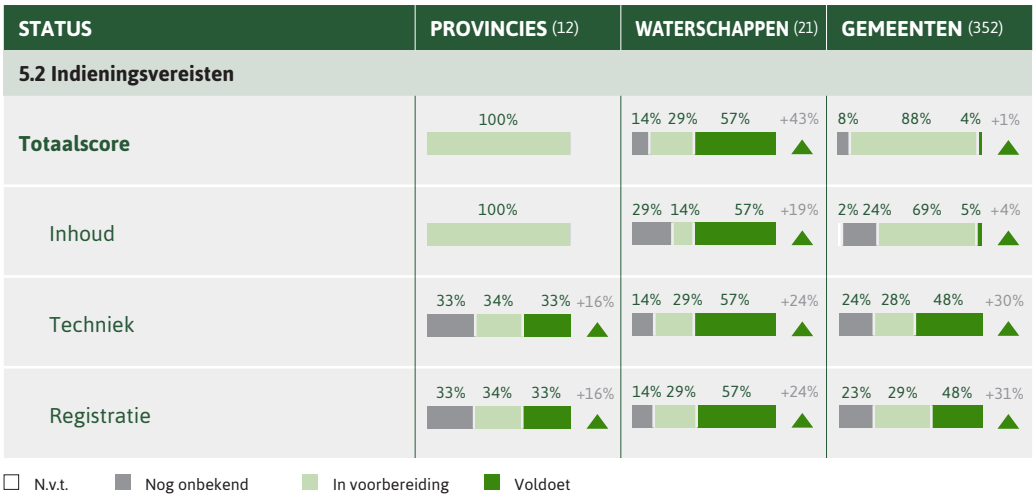
Criterium 5.2 geldt alleen voor provincies, waterschappen en gemeenten en luidt als volgt:

5.2 Vanaf de invoeringsdatum stellen provincie, waterschap en gemeente de informatie beschikbaar die nodig is om een aanvraagformulier in de landelijke voorziening samen te kunnen stellen, waarin ook de door hen gestelde indieningsvereisten zijn meegenomen (subcriterium indieningsvereisten).

Om indieningsvereisten bij het indienen van de aanvraag of melding zichtbaar te krijgen, is een specifieke set van zogenaamde toepasbare regels nodig voor iedere activiteit waarvoor het bevoegd gezag op basis van de verordening of het omgevingsplan een vergunning-, melding-, of informatieplicht heeft bepaald. Toepasbare regels zorgen er onder andere voor dat de juridische regels in verordeningen en plannen door de software van het DSO kunnen worden geïnterpreteerd, zodat de juiste vragen in het indieningsformulier kunnen worden gesteld. Zonder deze toepasbare regels verschijnen er geen vragen over de activiteit in het indienings-/meldingsformulier op het DSO-LV en kunnen er ook geen indieningsvereisten worden meegegeven aan de indiener/melder.

Het criterium over de indieningsvereisten is opgebouwd uit drie indicatoren die gezamenlijk bepalen of een overheid aan het criterium voldoet. De stand op het criterium als geheel is als volgt:

Grafiek C5.2.1: Mate waarin overheden voldoen aan het criterium indieningsvereisten.

Hieronder worden de drie indicatoren voor het gereed hebben van de inhoud, de techniek en de publicatie in het DSO nader toegelicht.

Indicator inhoud indieningsvereisten

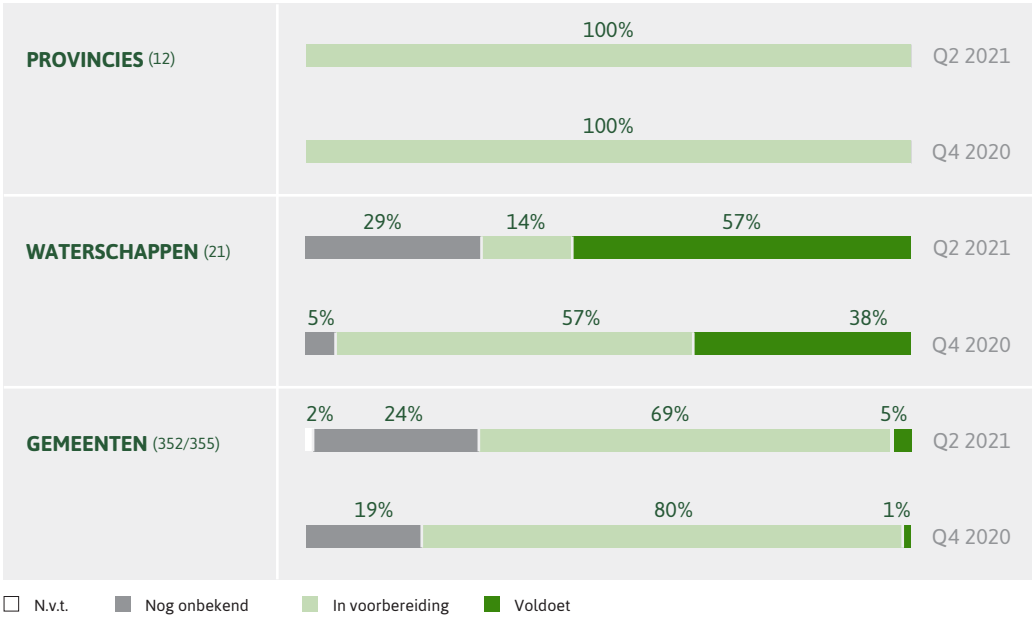
We monitoren of het de overheden lukt om geschikte indieningsvereisten te maken door de mate waarin ze de voor de indieningsvereisten relevante toepasbare regels voor hun gebied via het DSO beschikbaar stellen. Hiervoor volgen we het beschikbaar stellen van specifieke sets toepasbare regels voor indieningsvereisten per bestuurslaag:

- Voor de waterschappen heeft het criterium alleen betrekking op de toepasbare regels voor de set activiteiten uit de bruidsschat die betrekking hebben op de waterkwaliteit. Voor de overige activiteiten geldt voor de waterschappen namelijk een overgangstermijn van twee jaar, die begint op het moment dat de wet in werking treedt. We volgen het opvoeren van deze laatstbedoelde regels echter wel in deze rapportage.
- Voor de gemeenten volgen we het opvoeren van regels rondom taken die nu al in het Omgevingsloket Online (OLO) door gemeenten van aangepaste indieningsvereisten kunnen worden voorzien en door een grote groep gemeenten ook al van eigen eisen zijn voorzien:
  - opslaan van roerende zaken
  - alarminstallatie aanleggen
  - reclame plaatsen
  - maken, hebben of veranderen van een uitweg of het gebruik daarvan
  - slopen in een beschermd stads- of dorpsgezicht
  - weg aanleggen of veranderen
  - vellen van houtopstand (kappen)
  - monumenten onderhouden, restaureren, veranderen of slopen

  Met name voor de gemeenten die nu al voor APV-vergunningaanvragen uit deze lijst aangepaste indieningsvereisten hebben gedefinieerd op het OLO geldt dat ze deze minimaal hebben overgezet naar het DSO-LV om volledig aan de indicator inhoud te kunnen voldoen. Er zijn momenteel 200 gemeenten die eigen aanvullende indieningsvereisten voor deze taken hebben gedefinieerd op het OLO.
- Voor de provincies volgen we de publicatie van indieningsvereisten voor activiteiten waarvoor de provincie bevoegd gezag is als vergunningverstrekker of meldingsinstantie en die volgen uit hun via de LVBB gepubliceerde omgevingsverordening.

Overheden registreren nu al indieningsvereisten op de pre-productie-omgeving van het DSO-LV. Vanaf medio 2021 is dat ook mogelijk op de productie-omgeving. Zolang de productie-omgeving nog niet beschikbaar is, baseert de indicator 'Inhoud indieningsvereisten' zich op de registratie van regels op de preproductieomgeving[16] in het DSO-LV.

Grafiek C5.2.2: Overzicht percentage overheden dat bezig is met inhoud indieningsvereisten

Indicator techniek

Overheden voldoen aan de indicator techniek wanneer ze succesvol aangesloten zijn op de landelijke voorziening en toepasbare regels kunnen ontsluiten. Dit kan worden ontleed in drie onderdelen:

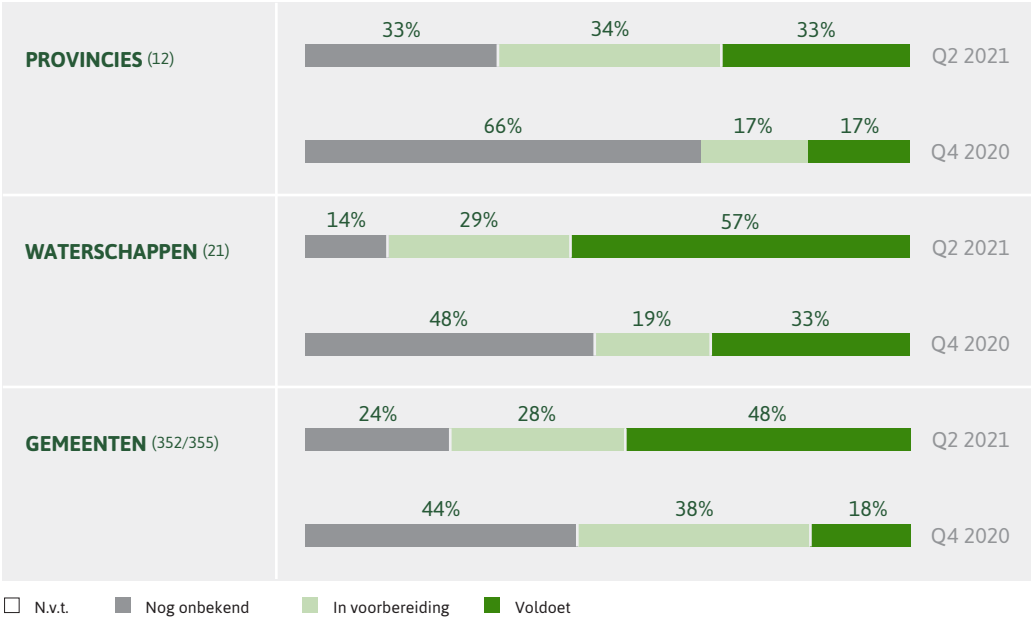
1. De STTR-standaard moet daarvoor beschikbaar zijn en de landelijke voorziening moet gereed zijn om op te kunnen worden aangesloten en de toepasbare regels te kunnen registreren.
2. Overheden moeten daarvoor over geschikte software kunnen beschikken zoals een regelbeheersysteem dat de toepasbare regels conform de STTR-standaard kan overzetten naar het DSO-LV. Ze zijn daarbij mede afhankelijk van softwareleveranciers die op tijd geschikte software ter beschikking moeten kunnen stellen.
3. De overheden moeten in huis voorbereidingen treffen om de software aan te sluiten op het DSO-LV en de koppelingen te testen.

Voor onderdeel 1 geldt dat de STTR-standaard op 12-3-2019 is vastgesteld. De pre-productieomgeving op het DSO-LV is daarvoor beschikbaar. De productie-omgeving zal voor medio 2021 beschikbaar komen.

Voor onderdelen 2 en 3 geldt dat we de mate waarin overheden bezig zijn om met hun leveranciers te zorgen voor geschikte software volgen aan de hand van de aanmeldingen - al dan niet via softwareleveranciers - voor aansluiting op de pre-productieomgeving van het DSO.

Daarom geldt dat zodra het een overheidsinstantie is gelukt om toepasbare regels m.b.t. indieningsvereisten te registreren in de pre-productie-omgeving, we dat beschouwen als een indicatie dat de overheidsinstantie in staat is om aan het techniek-criterium te voldoen.

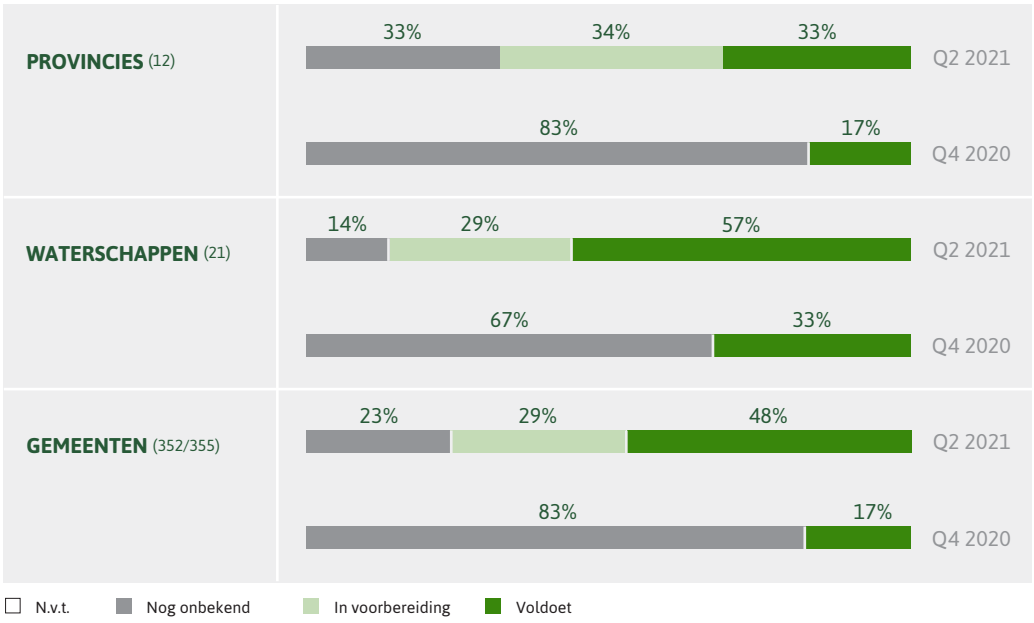
Grafiek C5.2.3: Mate waarin overheden al met succes zijn aangesloten op het DSO-LV en toepasbare regels kunnen ontsluiten.

Indicator registratie indieningsvereisten

De indicator 'registratie indieningsvereisten' wordt gemonitord aan de hand van de toepasbare regels die overheden hiervoor via de pre-productie-omgeving van de landelijke voorziening geregistreerd hebben. Hier wordt dus alleen gekeken of een overheid in staat is indieningsvereisten te registreren. Zie ook de indicator inhoud. Voor de provincies geldt als extra eis dat de verordening al via het DSO-LV gepubliceerd is voordat indieningsvereisten kunnen worden geregistreerd (zie ook criterium 2). Voor de waterschappen geldt dat het Rijk de (toepasbare regels uit de) bruidsschat (met regels voor de waterkwaliteit) beschikbaar moet stellen. Het Rijk maakt geen onderdeel uit van dit criterium, maar het is goed om te melden dat de rijksregels onder de Omgevingswet worden uitgewerkt in toepasbare regels. Het Rijk is hiervoor aangesloten op het DSO.

Grafiek C5.2.4: Mate waarin overheden al met succes indieningsvereisten voor vergunningaanvragen en meldingen hebben gepubliceerd

Duiding provincies

Provincies moeten toepasbare regels maken in verband met de indieningsvereisten voor de provinciale vergunningplichtige activiteiten die zij in de omgevingsverordening hebben opgenomen. In navolging van de juridische regels in de (ontwerp)verordeningen, zijn de provincies nu bezig met het maken van toepasbare regels. Negen provincies hebben een marktverkenning gedaan om de aansluiting op het STTR-koppelvlak te regelen en zullen op basis van de uitkomsten daarvan de aansluiting regelen.

Duiding waterschappen

M.b.t. de indicator inhoud

Met de bruidsschat en de daaraan verbonden toepasbare regels en vraagbomen met indieningsvereisten in het DSO-LV hebben de waterschappen een startsituatie om vergunningaanvragen en meldingen die via het DSO-LV worden ingediend te kunnen verwerken. Met deze startsituatie wordt voldaan aan de wettelijke eis. Maar de waterschappen zien ook dat er meer nodig is om in de geest van de Omgevingswet de dienstverlening op een hoger plan te brengen. Daarom heeft een groot deel van de waterschappen een traject gestart om een waterschapsverordening met toepasbare regels voor zowel de vergunningchecker als de aanvraag- en meldingsformulieren op te stellen. 57% is al klaar met dit traject en 14% is nog bezig. Hieruit blijkt dat de ambitie van de waterschappen meer gericht is op het niveau van dienstverlening aan de eigen inwoners en bedrijven dan op het sec voldoen aan de wettelijke eisen. Omdat de waterschappen voor het vaststellen en publiceren van de waterschapsverordening een overgangstermijn van twee jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben, is het logisch dat 29% van de waterschappen nu nog geen termijn kan noemen wanneer zij zo ver zullen zijn. Dit laatste blijkt overigens niet uit bovenvermelde informatie, maar uit informatie die de waterschappen ook in het kader van deze rapportage hebben aangeleverd.

M.b.t. de indicator techniek
De beschikbaarheid van toepasbare regels, dat verband houdt met deze indicator, is sterk afhankelijk van de beschikbare juridische regels, omdat deze een juridische eenheid vormen. Na het beschikbaar komen van de bruidsschat en de STOP/TPOD-standaard, hebben de waterschappen een versnelling aangebracht in het aansluiten van hun regelbeheersystemen voor toepasbare regels op DSO-LV. Dit verklaart dat op 1 april 2021 57% van de waterschappen een beveiligde en technisch correct werkende aansluiting van hun eigen regelbeheersysteem op DSO-LV had, terwijl dat een halfjaar eerder nog 33% was. Vrijwel alle waterschappen die deze informatie beschikbaar hebben gesteld, gaan ervan uit dat zij op de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet over een goed werkende aansluiting beschikken. De hogere score op deze indicator 'techniek' in vergelijking met die op de indicator 'inhoud' komt doordat de meeste waterschappen zich nu op het technische gedeelte concentreren. Als zij dit hebben gerealiseerd, komt er ruimte om te oefenen en de inhoud verder vorm te geven.

M.b.t. de indicator registratie
Zoals al eerder in deze rapportage werd aangegeven, stelt het Rijk de bruidsschat voor de waterschappen beschikbaar inclusief vraagbomen voor indieningsvereisten. Daarom is er verder geen extra inspanning van de waterschappen nodig om per 1-1-2022 aan het criterium m.b.t. de indieningsvereisten te voldoen.

Omdat de ambitie van de waterschappen hoger is dan alleen het voldoen aan de wettelijke eisen, zijn zij nu reeds aan het oefenen met het opstellen van toepasbare regels. Dit gebeurt parallel aan het opstellen van de waterschapsverordening. 57% van de waterschappen had op 1 april jl. reeds vraagbomen met indieningsvereisten in DSO-LV geregistreerd, terwijl dat in oktober 2020 nog voor 33% van de waterschappen gold. De overige waterschappen bereiden deze registratie voor.

Duiding gemeenten
M.b.t. de indicator inhoud en registratie
De indicatoren voor inhoud en registratie worden afgeleid uit de voortgang van mijlpaal D14 van de gemeentelijke Roadmap (Eigen Toepasbare Regels geladen (checks en formulieren)) en vanuit de registratiegegevens in DSO (registratie van Toepasbare Regels in het DSO). De gemeentelijke mijlpaal D14 staat op 1 juli 2021.

We constateren dat 5% van de gemeenten aangeeft deze mijlpaal inhoudelijk gereed te hebben. Op 1 juli 2021 is dat 22% en op 1 oktober 44%. 71% van alle gemeenten geeft aan te verwachten de mijlpaal af te ronden voor of rond 1-1-2022. 3% Van de gemeenten geven aan deze mijlpaal later af te ronden. Er is een kleine groep gemeenten (2%) die hier n.v.t. hebben ingevuld. In de toelichting geven zij aan dat zij dit bij een samenwerkingsverband of omgevingsdienst beleggen. 24% heeft niet gereageerd.

Bij deze mijlpaal merken we op dat dit criterium met name van toepassing is voor gemeenten die direct na inwerkingtreding actief de bruidsschat willen muteren of aanvullende indieningsvereisten hebben gesteld. Het is ook van toepassing voor de gemeenten die nu ook vanuit het oogpunt van dienstverlening vragenbomen hanteren in het OLO (dat laatste zijn er ongeveer 200). Het lijkt aannemelijk dat de onder de Wabo gemaakte beleidskeuzes met betrekking tot de dienstverlening worden heroverwogen richting inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Uit de uitvraag kan een beeld naar voren komen dat de gemeenten die de mijlpaal in voorbereiding hebben, lager is dan in de vorige rapportage. Dit kan mogelijk verklaard worden door de lagere respons en de andere wijze van uitvragen (zie algemeen beeld).

Wij constateren dat een groot percentage van de respondenten aangeeft voor inwerkingtreding de toepasbare regels geladen te hebben. Experts geven aan dat het werken met toepasbare regels (zeker in het begin) complex is en ook technisch de nodige complexiteit met zich brengt. Het vullen van het omgevingsloket met toepasbare regels moet niet onderschat te worden en heeft de komende tijd de nodige aandacht nodig.

Gemeenten die zich nu niet voorbereiden omdat ze niet van plan zijn direct bij inwerkingtreding de indieningsvereisten aan te passen of vragenbomen toe te voegen, lopen een risico. Omdat er een zekere implementatietijd mee gemoeid is, kan de consequentie zijn dat ze niet in staat zijn om zaken aan te passen naar eigen behoeften op het moment dat deze behoefte wel ontstaat.

M.b.t. de indicator techniek
Het betreft hier gegevens die afkomstig zijn uit de aansluitmonitor en afkomstig zijn uit dezelfde bron als de vorige uitvraag. Waar in de vorige uitvraag 18% van de gemeenten was aangesloten, is dit nu 48%. Van de gemeenten heeft 28% dit in voorbereiding.

Criterium 5.3 Vergunningen en meldingen – proces

Criterium 5.3 is van toepassing op alle bevoegde gezagen die vergunningen verstrekken onder de Omgevingswet. Het criterium luidt als volgt:

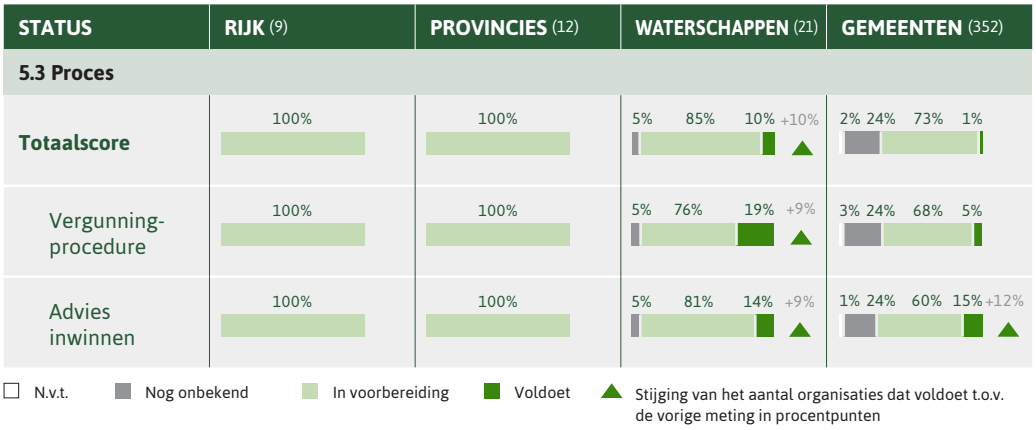
5.3 Vanaf de invoeringsdatum is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) voorbereid op de gewijzigde vergunningenprocedure conform de eisen van de Omgevingswet. Hieronder valt het kunnen verwerken van een enkelvoudige en een meervoudige aanvraag (subcriterium proces).

Beoordeling van een aanvraag dient binnen 8 weken plaats te kunnen vinden voor besluiten anders dan art 10.24 Omgevingsbesluit. Bij een meervoudige aanvraag is het bevoegd gezag dat de aanvraag behandelt, voorbereid op het inwinnen van advies (met instemming) van het bestuursorgaan dat bevoegd gezag geweest zou zijn, als de activiteit los (enkelvoudig) aangevraagd zou zijn.

Een overheid voldoet aan het criterium zodra ze in brede zin haar processen voor het behandelen van vergunningaanvragen en meldingen heeft aangepast aan de nieuwe wet. Het gaat daarbij niet alleen om werkafspraken over de behandeling, maar ook over het organiseren van de benodigde competenties. Daarnaast moeten voor complexe aanvragen, waarbij verplicht advies van een andere overheid is vereist, afspraken worden gemaakt over de wijze van samenwerken bij dergelijke gevallen.

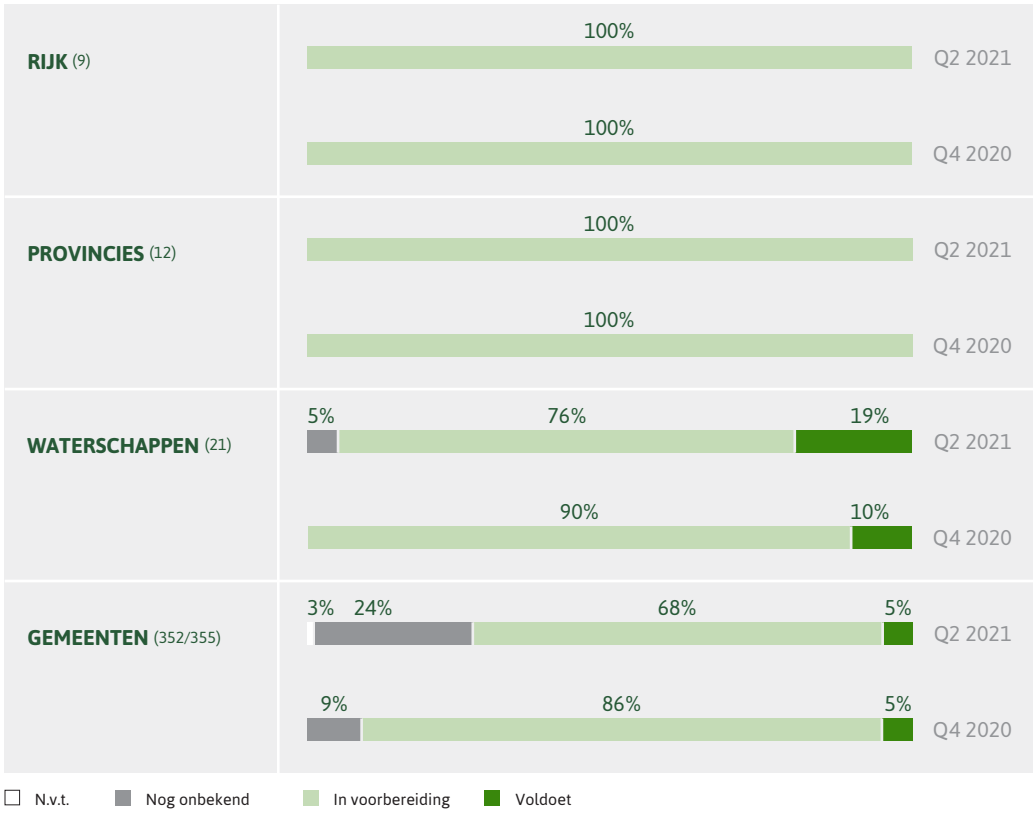
We meten de voortgang op dit criterium via twee indicatoren. Ten eerste de mate waarin de bevoegde gezagen hun procedure voor het behandelen van aanvragen die een 8-wekenprocedure hebben in lijn hebben gebracht met de eisen van de wet. De grootste uitdaging zit voor deze partijen in het aanpassen van processen die voor de invoering van de Omgevingswet nog een wettelijke termijn van meer dan 8 weken hadden (bijv. aan aantal categorieën aanvragen die onder de Wabo onder de 26-wekenprocedure vielen) en vanaf de invoeringsdatum opeens een stuk sneller moeten kunnen worden afgehandeld. Daarnaast volgen we de mate waarin de bevoegde gezagen voor de behandeling van meervoudige aanvragen afspraken hebben gemaakt over het inwinnen van verplichte adviezen bij andere overheden. De voortgang op beide aspecten wordt via mijlpalen hierover in de verschillende checklists gevolgd. De overall stand voor het criterium 5.3 als geheel is als volgt:

Grafiek C5.3.1: Mate waarin overheden voldoen aan het criterium vergunningen en meldingen

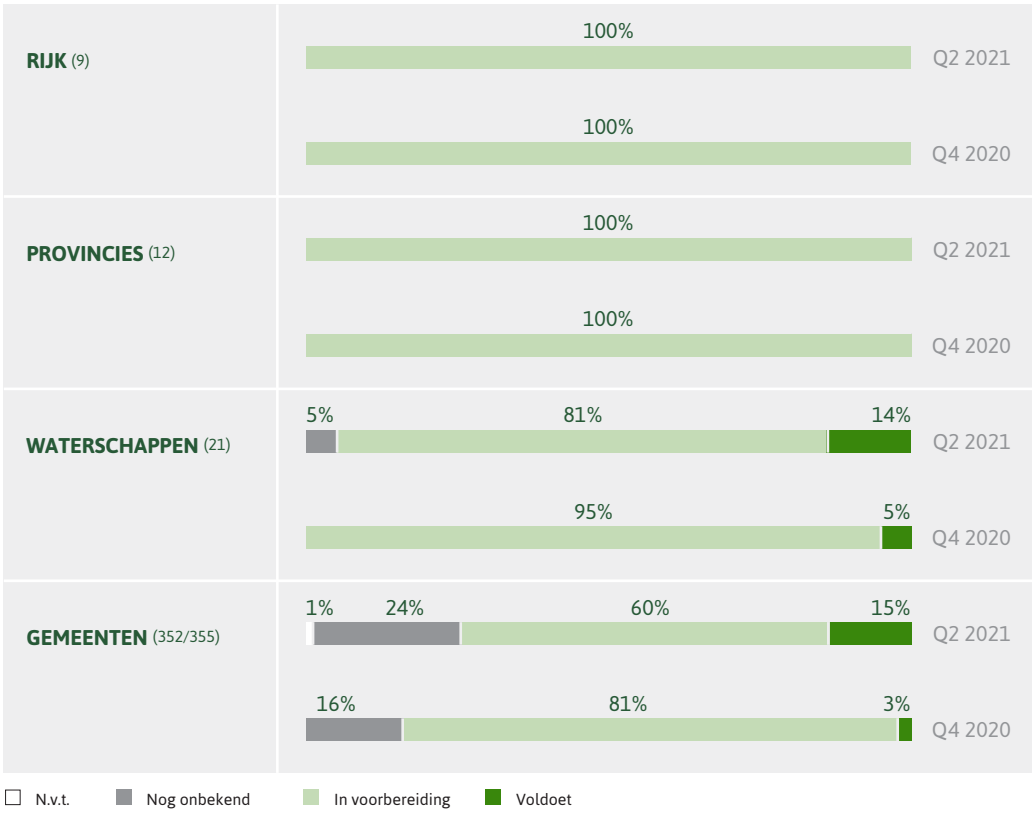

Over de mate waarin een bevoegd gezag al bezig is processen aan te passen voor het kunnen behandelen van omgevingsvergunningaanvragen en meldingen conform de eisen van de Omgevingswet zijn in de roadmaps van de koepels verschillende mijlpalen gedefinieerd dit zich veelal in verschillende bewoordingen focussen op (1) in hoeverre ze het vergunningenproces op orde hebben en (2) in hoeverre ze al afspraken hebben vastgelegd met andere overheden over het inwinnen van (verplicht) advies. Dit leidt tot de volgende scores van de overheden op de beide onderdelen van de procesindicator:

Grafiek C5.3.2: Mate waarin overheden hun processen voor behandeling van vergunningen in lijn hebben gebracht met de nieuwe eisen van de Omgevingswet

Grafiek C5.3.3: Mate waarin overheden zijn gevorderd met het inrichten of aanpassen van processen tot het inwinnen van advies (met instemming) bij specifieke categorieën vergunningaanvragen

Duiding rijkspartijen

Het merendeel van de relevante rijkspartijen (niet iedereen verleent vergunningen) geven aan dat ze er vertrouwen in hebben dat de vergunningsprocedures op tijd zijn ingeregeld. Een partij met slechts een zéér beperkt aantal vergunningen is nog in voorbereiding en heeft voorjaar 2021 een inhaalslag gemaakt. Alle rijkspartijen zijn dan ook volop bezig met voorbereiden van VTH-werkprocessen. Dit is pas 'helemaal af' als alle puzzelstukjes bij elkaar komen. Inzet is dat interbestuurlijke afspraken inclusief leges pas in Q4 2021 er geoefend en wel liggen maar dit hangt af van tijdig opleveren van de vulling van het DSO zomer 2021 om werkprocessen goed te kunnen oefenen. Na een jaar droog oefenen in 2020 lopen rijkspartijen de toen opgestelde checklist dit voorjaar 2021 door en maken tegelijkertijd hun werkprocessen rond en delen die met elkaar. Dit is voor elke rijkspartij weer net anders. Een rijksbrede richtingwijzer is in de maak rondom werkprocessen, net als infographics en spiekbrieven die toelichten welke rol rijkspartijen hebben bij vergunningsverlening, om nog voor de zomer te consulteren met andere bevoegd gezagen. Werkafspraken met andere overheden zijn niet voor de zomer voorzien, omdat concept werkprocessen nog opgesteld en geoefend worden. Pas daarna kan hier met gemeenten, provincies en waterschappen definitief over worden afgestemd. Er vinden uiteraard wel gesprekken plaats.

Duiding provincies

Het maken van afspraken met ketenpartners over de vergunningverlening verloopt in een aantal provincies goed, in andere is het meer een zoektocht. Veel provincies werken aan afspraken via samenwerkingsplatforms (omgevingstafels). De insteek is over het algemeen dat op basis van een oefencasus wordt onderzocht hoe de samenwerking tussen de partners het beste kan worden ingericht. Dit is een proces dat tijd vraagt en niet van vandaag op morgen gerealiseerd is.

Er moeten afspraken worden gemaakt over het aanpassen van de processen rond vergunningverlening, over de samenwerking met ketenpartners rond vooroverleg en over gegevensuitwisseling tussen provincies en omgevingsdiensten. De verwachting is dat het nog tot na 1 januari 2022 duurt totdat de afspraken en processen tussen de ketenpartners volledig zijn uitgekristalliseerd.

Duiding waterschappen

M.b.t. het inrichten van processen voor de 8-wekenprocedure

Van de 21 waterschappen had op 1 april 14% zijn processen voor het behandelen van aanvragen voor vergunningen met een wettelijke termijn van 8 weken al heringericht. De overige waterschappen die deze vraag hebben beantwoord hebben projecten voorbereid waarmee zij de processen in de tweede helft van dit jaar gaan herinrichten. Zij gaan ervan uit dat zij hiermee vóór 1 januari 2022 gereed zullen zijn. Daarmee geven waterschappen aan tijdig de vergunningprocedure te kunnen uitvoeren, zodat vrijwel zeker kan worden gesteld dat alle waterschappen dit voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen hebben geregeld.

M.b.t. het inrichten van processen voor het inwinnen van advies

14% van de waterschappen heeft de afspraken met de andere overheden over het verlenen van vergunningen waarvoor advies van derden nodig is reeds gemaakt en ook het eigen interne proces op grond hiervan aangepast. De overige waterschappen die deze vraag hebben beantwoord zijn gestart met het maken van afspraken met de andere overheden in de regio. Hierbij geldt dat het veel voorkomt dat waterschappen te maken hebben met heel veel en ook heel verschillende samenwerkingspartners. De voortgang in dergelijke gesprekken is mede afhankelijk van de mate waarin de betreffende collega-overheden daar de mogelijkheden toe hebben. Ondanks dat gaan alle waterschappen die deze vraag hebben beantwoord er wel van uit dat zij één en ander voor het in werking treden van de wet hebben geregeld.

Duiding gemeenten

Processen

Deze indicator hebben wij afgeleid uit de voortgang van mijlpaal 13 van de Interbestuurlijke Roadmap Route 2022 (spoor gemeenten: kunnen behandelen van aanvragen en meldingen). Ten behoeve van deze uitvraag hebben we mijlpaal 13 gesplitst in een procesmatig deel (13a) en een inhoudelijk deel (13b). Deze eerste (13a) hebben we gebruikt om op de indicator 'processen' de voortgang te meten. De mijlpaal staat op 1-1-2022.

We constateren dat er op dit moment 5% van de gemeenten aangeeft deze mijlpaal al afgerond te hebben. 20% van de gemeenten verwacht deze mijlpaal te bereiken op 1 oktober 2021. Circa 71% van alle gemeenten geeft aan te verwachten de mijlpaal af te ronden voor of rond 1-1-2022. 2% van de gemeenten geeft aan deze mijlpaal later af te ronden. Er is een kleine groep gemeenten (3%) die hier n.v.t. heeft ingevuld. Het betreft hier gemeenten die (vermoedelijk) taken hebben uitbesteed. 24% van de gemeenten heeft nog niets bij deze mijlpaal ingevuld.

Ondanks dat de wijze van uitvragen anders is dan in de vorige halfjaarlijkse rapportage, constateren we dat nagenoeg alle respondenten aangeven eerder dan wel uiterlijk in de eerste week van januari 2022 aan deze mijlpaal te voldoen. Dit lijkt in lijn te zijn met de vorige rapportage.

Veel gemeenten (51%) geven aan pas in het laatste kwartaal van 2021 hun processen in te gaan regelen en daarmee aan de mijlpaal voldoen. We zien dit, mede in combinatie met een late aansluitdatum als een risico voor het werkend krijgen van de keten Diverse gemeenten die nu bezig zijn met inregelen, geven namelijk aan dat hier meer tijd mee is gemoeid dan aanvankelijk ingeschat (zie ook criterium 5.1).

Ook is het aannemelijk dat door het inregelen er nieuwe issues en aandachtspunten naar boven komen bij gemeenten die nopen tot aanpassingen in lokale software of in DSO-LV. Hier is dan slechts beperkt tijds voor.

Inwinnen van advies
Deze indicator hebben wij afgeleid uit de voortgang van mijlpaal 10 van de Interbestuurlijke Roadmap Route 2022 (spoor gemeenten: Samenwerkingsafspraken gemaakt).
De mijlpaal staat op 1-1-2021.

We constateren dat op dit moment 15% van de gemeenten dat deze mijlpaal is afgerond. 59% van de gemeenten verwacht deze mijlpaal bereikt te hebben op 1 oktober 2021. 74% van alle gemeenten geeft aan te verwachten de mijlpaal af te ronden voor of rond 1-1-2022. 1% geeft aan deze mijlpaal later af te ronden en 1% heeft hier n.v.t. ingevuld. 24% van de gemeenten heeft nog niets ingevuld bij deze mijlpaal.

Ondanks dat de wijze van uitvragen anders is dan in de vorige halfjaarlijkse rapportage, constateren we dat nagenoeg alle respondenten aangeven eerder dan wel uiterlijk in de eerste week van januari 2022 aan deze mijlpaal te voldoen. Dit lijkt in lijn te zijn met de vorige rapportage.

Belangrijke constatering is dat de mijlpaaldatum van 1-1-2021 door nagenoeg alle gemeenten niet gehaald is. In de respons lezen we terug dat deze datum te ambitieus was (ondanks dat het hier alleen concept samenwerkingsafspraken betreft). In de praktijk lijkt het soms dat men intern gericht is waarbij juist meer afstemming met de ketenpartners nodig is. Ook worden samenwerkingsafspraken vaak gemaakt door externe inhuurkrachten. Het heeft voordelen om conceptafspraken vroegtijdig te maken (met eigen medewerkers) en samen met partijen integraal naar procesinrichtingen te kijken. Daarmee hoeven partijen niet zelf het wiel uit te vinden en worden samenwerkingsafspraken logisch en werkbaar vanuit het perspectief van alle betrokken partijen.

Wij constateren dat dit onderwerp (samenwerkingsafspraken) een belangrijk onderwerp is, waarbij richting 2022 een belangrijke -voor de Omgevingswet, eerste minimale- stap wordt gemaakt. Samenwerking moet zich ook na 1 januari 2022 verder ontwikkelen. In dit kader geeft het Instituut voor Fysieke veiligheid (Veiligheidsregio's) aan dat zij in deze samenwerking voor een groot deel afhankelijk zijn van de gemeenten (en ook softwareleveranciers) en hoe zij respectievelijk hun processen en software inrichten). GGD-GHOR geeft aan door COVID-19, momenteel minder op de Omgevingswet te kunnen toeleggen dan beoogd.

Criterium 5.4 Vergunningen en meldingen - beoordeling

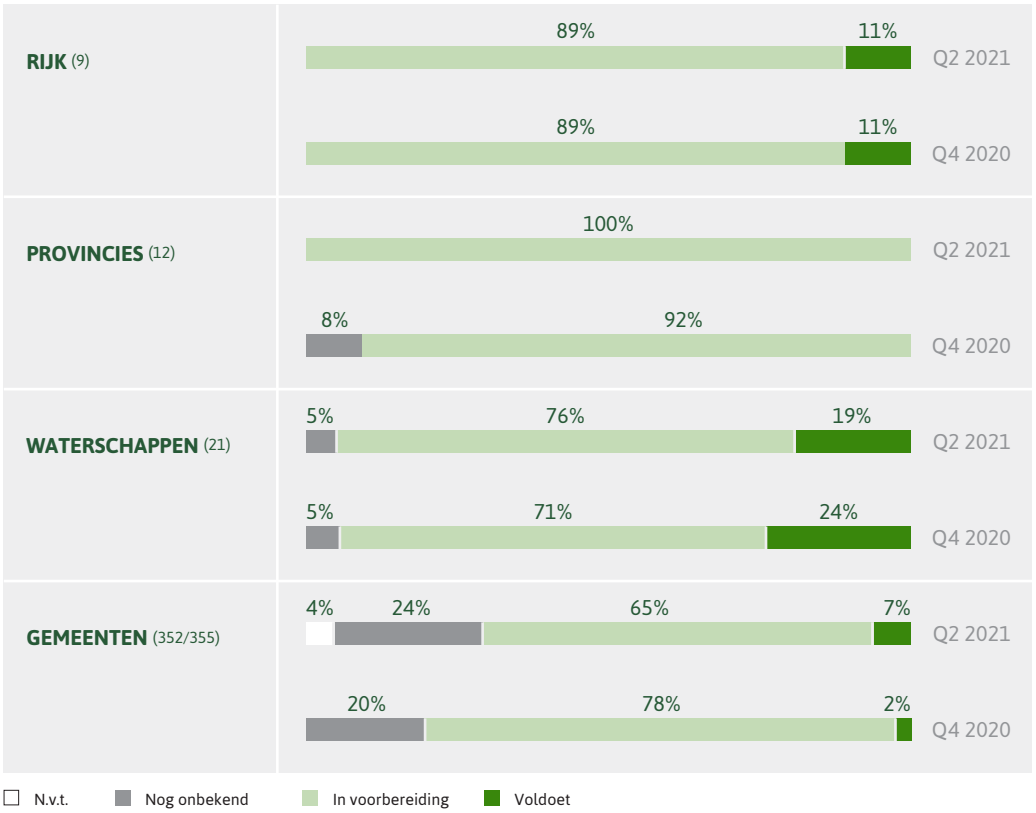
Criterium 5.4. geldt voor alle bevoegd gezagen en luidt:

> 5.4 Vanaf de invoeringsdatum is het bevoegde gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om aanvragen voor omgevingsvergunningen te beoordelen conform de eisen van de Omgevingswet (subcriterium beoordeling).

Met dit criterium wordt bedoeld dat men bij de beoordeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning tenminste voldoet aan de instructieregels uit hoofdstuk 8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat betekent dat aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit ook dienen te voldoen aan de instructieregels voor het omgevingsplan.

De mate waarin een bevoegd gezag zich voorbereidt op het kunnen beoordelen van vergunningaanvragen hebben we in deze halfjaarrapportage vertaald in de mate waarin de vergunningverleners bij hun organisaties zijn getraind in de competenties die nodig zijn om de nieuwe wet en in het bijzonder de regels uit hoofdstuk 8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving te kunnen toepassen. In de checklists van de koepels zijn specifieke mijlpalen opgenomen waarin de bevoegde gezagen kunnen aangeven dat (of wanneer) hun medewerkers getraind zijn op de benodigde competenties voor het behandelen en beoordelen van vergunningaanvragen. Voor de vergelijkingsscores uit de eerdere halfjaarrapportages is nog gebruik gemaakt van scores op specifieke vragen in de survey hierover. In de huidige ronde gebeurt dit aan de hand van specifieke mijlpalen hierover in de roadmaps. Dit heeft geleid tot het volgende overzicht van de mate waarin overheden al in staat zijn om vergunningaanvragen te kunnen beoordelen conform de eisen van de Omgevingswet.

Grafiek C5.4: Mate waarin overheden in staat zijn om vergunningaanvragen te beoordelen conform de eisen van de Omgevingswet c.q. in hoeverre ze de benodigde competenties in hun organisatie hebben georganiseerd.

Duiding rijkspartijen
Het merendeel van de rijkspartijen heeft er vertrouwen in dat ze hun proces van beoordeling op tijd gereed hebben. Opleidingen vinden in 2021 volop plaats en oefenen met lijnorganisaties gebeurt of is voorzien vanaf de zomer. Zie ook verder de duiding rondom vergunningenprocedures.

Duiding provincies
Het beoordelen van vergunningen en meldingen is een belangrijk element voor de veranderopgave van provincies (mensen en procedures). Omdat de meeste provincies een groot deel van hun taken op dit gebied hebben uitbesteed aan omgevingsdiensten vinden gesprekken plaats tussen provincies en omgevingsdiensten over samenwerking en verantwoordelijkheden. Binnen provincies worden medewerkers opgeleid om met de Omgevingswet te kunnen werken. Ook medewerkers van omgevingsdiensten hebben 'train-the-trainer' trajecten doorlopen. Vanuit het oefenen en het opdoen van praktijkervaring zal de inhoudelijke kennis verder ontwikkeld en verdiept worden. Alle omgevingsdiensten verwachten tijdig hun mensen voldoende opgeleid te hebben om te kunnen starten met de uitvoering per 1 januari 2022.

Duiding waterschappen
Het daadwerkelijke proces van vergunningverlening en afhandeling van meldingen is een combinatie van het maken van werkafspraken met ketenpartners, het zorgen voor voldoende competenties bij medewerkers en het aanpassen van processen binnen de eigen organisatie. Dit maakt het complex. Desondanks geeft een substantieel aandeel van de waterschappen aan dat ze hier al klaar voor zijn. De overige waterschappen hebben de rest van het jaar nodig om dit geheel af te ronden. Alle waterschappen die deze vraag hebben beantwoord schatten in dat ze voor 1 januari 2022 gereed zijn, zodat zij op dat moment ook dit aspect van de Omgevingswet kunnen uitvoeren.

Duiding gemeenten
Deze indicator hebben wij afgeleid uit de voortgang van mijlpaal 13 van de Interbestuurlijke Roadmap Route 2022 (spoor gemeenten: kunnen behandelen van aanvragen en meldingen). Voor deze uitvraag hebben we mijlpaal 13 gesplitst in een procesmatig deel (13a) en een inhoudelijk deel (13b). Deze laatste hebben we gebruikt om op dit criterium de voortgang te meten. De streefdatum van de mijlpaal staat op 1-1-2022.

We constateren dat er op dit moment 7% van de gemeenten aangeeft deze mijlpaal al afgerond te hebben. 63% van de gemeenten geeft aan te verwachten de mijlpaal af te ronden voor of rond 1-1-2022. 1% van de gemeenten geeft aan deze mijlpaal later af te ronden. Er is een kleine groep gemeenten (4%) die hier n.v.t. hebben ingevuld. Het betreft hier gemeenten die taken hebben uitbesteed. 24% van de gemeenten heeft nog niets bij deze mijlpaal ingevuld.

Ondanks dat de wijze van uitvragen anders is dan in de vorige halfjaarlijkse rapportage, constateren we dat nagenoeg alle respondenten aangeven eerder dan wel uiterlijk in de eerste week van januari 2022 aan deze mijlpaal te voldoen. Dit lijkt in lijn te zijn met de vorige rapportage.

Voor opleidingen en competenties zijn bij omgevingsdiensten 'train-the-trainer' trajecten doorlopen. Vanuit het oefenen en het opdoen van praktijkervaring zal de inhoudelijke kennis verder worden ontwikkeld en verdiept. Alle omgevingsdiensten verwachten tijdig hun mensen voldoende opgeleid te hebben om te kunnen starten met de uitvoering per 1 januari 2022.

Om bovenstaande in perspectief te plaatsen, willen wij benadrukken dat er ook na 1 januari 2022 ruimte en aandacht moet zijn voor opleiding en scholing. Veel medewerkers zijn door toename van drukte vooral met het primaire proces bezig en hebben nog niet de tijd om zich te verdiepen in de nieuwe manier van werken. Ook wordt pas bij het daadwerkelijk toepassen van de materie na inwerkingtreding de complexiteit zichtbaar.

[15] Ook dit zal worden gevolgd aan de hand van het succes waarmee een overheid een testbericht m.b.t. een vergunningaanvraag met bijlagen kan ontvangen en verwerken.

[16] De toepasbare regels en indieningsvereisten die in de pre-productie-omgeving zijn geregistreerd, worden niet automatisch overgezet naar de productie-omgeving zodra die beschikbaar is. Overheden kunnen er daarom bewust voor kiezen om de reeds afgeronde toepasbare regels niet in de pre-productie-omgeving op te nemen en te wachten op het beschikbaar komen van de productie-omgeving in juni 2021.

BIJLAGE 1:
STAND GEMEENTEN OPGEDEELD NAAR GROOTTEKLASSE

Stand gemeenten opgedeeld naar grootteklasse

Percentage van organisaties die voldoen aan de minimum eisen zoals gemeten in maart 2021 en de stijging t.o.v. september 2020

CRITERIUM	4 OMGEVINGSPLAN	5.1 VERGUNNINGEN TECHNIEK	5.2 VERGUNNINGEN INDIENINGSVEREISTEN	5.3 VERGUNNINGEN PROCES	5.4 VERGUNNINGEN BEOORDELING
Totaal					
Voldoet	7% (+6%)	53% (+18%)	3% (+2%)	1%	7% (+5%)
In voorbereiding	85%	41%	88%	73%	65%
Nog onbekend	8%	6%	8%	23%	24%
nvt				3%	4%
Minder dan 5.000 inwoners					
Voldoet	40% (+40%)	20% (+20%)	20% (+20%)		40% (+20%)
In voorbereiding	60%	80%	80%	60%	20%
Nog onbekend				40%	40%
5.000 tot 10.000 inwoners					
Voldoet		67% (+34%)			11% (+11%)
In voorbereiding	78%	22%	78%	78%	67%
Nog onbekend	22%	11%	22%	22%	22%
10.000 tot 20.000 inwoners					
Voldoet	5% (+5%)	45% (+21%)	3% (+3%)		3% (+1%)
In voorbereiding	81%	49%	83%	72%	67%
Nog onbekend	14%	6%	14%	25%	25%
nvt				3%	5%
20.000 tot 50.000 inwoners					
Voldoet	7% (+5%)	47% (+21%)	2% (+2%)	1%	7% (+5%)
In voorbereiding	87%	47%	90%	71%	64%
Nog onbekend	6%	6%	7%	24%	25%
nvt			1%	4%	4%
50.000 tot 100.000 inwoners					
Voldoet	13% (+13%)	76% (+20%)	6% (+6%)	4% (+4%)	9% (+9%)
In voorbereiding	80%	20%	87%	78%	69%
Nog onbekend	7%	4%	7%	18%	18%
nvt					4%
100.000 tot 150.000 inwoners					
Voldoet		61% (+11%)	8%		8%
In voorbereiding	100%	31%	92%	85%	77%
Nog onbekend		8%		15%	15%
150.000 tot 250.000 inwoners					
Voldoet		71% (+14%)	14% (+7%)	7% (+7%)	7% (+7%)
In voorbereiding	100%	29%	86%	86%	86%
Nog onbekend				7%	7%
250.000 inwoners of meer					
Voldoet		75%			
In voorbereiding	100%	25%	100%	25%	25%
Nog onbekend				75%	75%

BIJLAGE 2:
TABEL STAND PER CRITERIUM IN PERCENTAGES

Criterium 1: Omgevingsvisie

STATUS	RIJK (1)		PROVINCIES (12)		WATERSCHAPPEN (-)		GEMEENTEN (-)	
	sept 2020	mrt 2021	sept 2020	mrt 2021	sept 2020	mrt 2021	sept 2020	mrt 2021
Totaalscore								
Voldoet	100%	100%	75%	**84%**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**
In voorbereiding	0%	0%	25%	**8%**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**
Nog onbekend	0%	0%	0%	**8%**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**
Inhoud								
Voldoet	100%	100%	75%	**84%**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**
In voorbereiding	0%	0%	25%	**8%**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**
Nog onbekend	0%	0%	0%	**8%**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**
Publicatie								
Voldoet	100%	100%	75%	**84%**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**
In voorbereiding	0%	0%	0%	**0%**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**
Nog onbekend	0%	0%	25%	**16%**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**

Criterium 2: Omgevingsverordering

STATUS	RIJK (-)		PROVINCIES (12)		WATERSCHAPPEN (-)		GEMEENTEN (-)	
	sept 2020	mrt 2021	sept 2020	mrt 2021	sept 2020	mrt 2021	sept 2020	mrt 2021
Totaalscore								
Voldoet	nvt	**nvt**	0%	**0%**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**
In voorbereiding	nvt	**nvt**	100%	**100%**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**
Nog onbekend	nvt	**nvt**	0%	**0%**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**
Inhoud								
Voldoet	nvt	**nvt**	0%	**0%**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**
In voorbereiding	nvt	**nvt**	100%	**100%**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**
Nog onbekend	nvt	**nvt**	0%	**0%**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**
Techniek								
Voldoet	nvt	**nvt**	66%	**92%**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**
In voorbereiding	nvt	**nvt**	17%	**8%**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**
Nog onbekend	nvt	**nvt**	17%	**0%**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**
Publicatie								
Voldoet	nvt	**nvt**	0%	**0%**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**
In voorbereiding	nvt	**nvt**	100%	**100%**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**
Nog onbekend	nvt	**nvt**	0%	**0%**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**

Criterium 3: Projectbesluit

STATUS	RIJK (6)		PROVINCIES (12)		WATERSCHAPPEN (21)		GEMEENTEN (-)	
	sept 2020	mrt 2021	sept 2020	mrt 2021	sept 2020	mrt 2021	sept 2020	mrt 2021
Totaalscore								
Voldoet	0%	**0%**	0%	**17%**	14%	**29%**	nvt	**nvt**
In voorbereiding	100%	**100%**	100%	**83%**	76%	**67%**	nvt	**nvt**
Nog onbekend	0%	**0%**	0%	**0%**	10%	**4%**	nvt	**nvt**

Criterium 4: Omgevingsplan

STATUS	RIJK (-)		PROVINCIES (-)		WATERSCHAPPEN (-)		GEMEENTEN (355/352)	
	sept 2020	mrt 2021	sept 2020	mrt 2021	sept 2020	mrt 2021	sept 2020	mrt 2021
Totaalscore								
Voldoet	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**	1%	**7%**
In voorbereiding	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**	92%	**85%**
Nog onbekend	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**	7%	**8%**
Proces								
Voldoet	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**	1%	**8%**
In voorbereiding	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**	85%	**67%**
Nog onbekend	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**	14%	**24%**
nvt	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**		**1%**
Techniek								
Voldoet	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**	19%	**56%**
In voorbereiding	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**	36%	**24%**
Nog onbekend	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**	nvt	**nvt**	45%	**20%**

Criterium 5: Vergunningen en meldingen

STATUS	RIJK (9)		PROVINCIES (12)		WATERSCHAPPEN (21)		GEMEENTEN (355/352)	
	sept 2020	mrt 2021	sept 2020	mrt 2021	sept 2020	mrt 2021	sept 2020	mrt 2021
5.1 Techniek								
Totaalscore								
Voldoet	0%	**60%**	33%	**58%**	67%	**76%**	35%	**53%**
In voorbereiding	100%	**40%**	59%	**34%**	33%	**24%**	47%	**41%**
Nog onbekend	0%	**0%**	8%	**8%**	0%	**0%**	18%	**6%**
5.2 Indieningsvereisten								
Totaalscore								
Voldoet	nvt	**nvt**	0%	**0%**	14%	**57%**	1%	**4%**
In voorbereiding	nvt	**nvt**	100%	**100%**	81%	**29%**	88%	**88%**
Nog onbekend	nvt	**nvt**	0%	**0%**	5%	**14%**	11%	**8%**
Inhoud								
Voldoet	nvt	**nvt**	0%	**0%**	38%	**57%**	1%	**5%**
In voorbereiding	nvt	**nvt**	100%	**100%**	57%	**14%**	80%	**69%**
Nog onbekend	nvt	**nvt**	0%	**0%**	5%	**29%**	19%	**24%**
nvt								**2%**
Techniek								
Voldoet	nvt	**nvt**	17%	**33%**	33%	**57%**	18%	**48%**
In voorbereiding	nvt	**nvt**	17%	**34%**	19%	**29%**	38%	**28%**
Nog onbekend	nvt	**nvt**	66%	**33%**	48%	**14%**	44%	**24%**
Publicatie								
Voldoet	nvt	**nvt**	17%	**33%**	33%	**57%**	17%	**48%**
In voorbereiding	nvt	**nvt**	0%	**34%**	0%	**29%**	0%	**29%**
Nog onbekend	nvt	**nvt**	83%	**33%**	67%	**14%**	83%	**23%**

STATUS	RIJK (9)		PROVINCIES (12)		WATERSCHAPPEN (21)		GEMEENTEN (355/352)	
	sept 2020	mrt 2021	sept 2020	mrt 2021	sept 2020	mrt 2021	sept 2020	mrt 2021
5.3 Proces								
Totaalscore								
Voldoet	0%	**0%**	0%	**0%**	0%	**10%**	2%	**1%**
In voorbereiding	100%	**100%**	100%	**100%**	100%	**85%**	89%	**73%**
Nog onbekend	0%	**0%**	0%	**0%**	0%	**5%**	9%	**24%**
nvt								**2%**
Vergunningsprocedure								
Voldoet	0%	**0%**	0%	**0%**	10%	**19%**	5%	**5%**
In voorbereiding	100%	**100%**	100%	**100%**	90%	**76%**	86%	**68%**
Nog onbekend	0%	**0%**	0%	**0%**	0%	**5%**	9%	**24%**
nvt								**3%**
Advies inwinnen								
Voldoet	0%	**0%**	0%	**0%**	5%	**14%**	3%	**15%**
In voorbereiding	100%	**100%**	100%	**100%**	95%	**81%**	81%	**60%**
Nog onbekend	0%	**0%**	0%	**0%**	0%	**5%**	16%	**24%**
nvt								**1%**
5.4 Beoordeling								
Totaalscore								
Voldoet	11%	**11%**	0%	**0%**	24%	**19%**	2%	**7%**
In voorbereiding	89%	**89%**	92%	**100%**	71%	**76%**	78%	**65%**
Nog onbekend	0%	**0%**	8%	**0%**	5%	**5%**	20%	**24%**
nvt								**4%**

BIJLAGE 3:
INSCHATTING BEVOEGDE GEZAGEN OVER OP TIJD KLAAR ZIJN VOOR DE INVOERING

Bijlage 3: Inschatting bevoegde gezagen over op tijd klaar zijn voor de invoering

In de checklist is naast de vragen over de voortgang van de implementatie per mijlpaal ook de meer algemene vraag opgenomen in hoeverre de respondent het idee heeft dat de organisatie de voorbereiding van de invoering van de Omgevingswet tijdig gereed zal hebben. Uit contacten met de bevoegde gezagen blijkt dat het perspectief waarmee mensen de vraag invullen kan verschillen. De ene respondent focust zich volledig op de voortgang van de activiteiten in de eigen organisatie, de andere betrekt daar ook de verwachtingen bij over andere partijen in het stelsel. Waar in het vervolg scores van de verschillende organisaties zijn weergegeven, betreft het de mening van degenen die de vragen voor de organisaties hebben ingevuld.

Van alle rijkspartijen heeft er één (9%) de vraag niet ingevuld. 45% heeft er vertrouwen in dat ze met de huidige aanpak en inspanningen op tijd zijn. 36% heeft er vertrouwen in dat ze op tijd klaar zullen zijn maar moet daar nog meer voor doen nu al gepland is en is dat inmiddels aan het organiseren. Een rijkspartij (9%) heeft er vertrouwen in op tijd klaar te zullen zijn, maar moet daar nog meer voor doen nu al gepland en moet dat nog gaan organiseren. Geen van de rijkspartijen verwacht dat het niet lukt om de organisatie op tijd voorbereid te hebben op de invoering van de wet.

Alle provincies hebben de vertrouwensvraag beantwoord op basis van wat er binnen hun eigen macht ligt om te doen. 67% heeft er vertrouwen in dat ze met de huidige aanpak en inspanningen op tijd zijn. 36% heeft er vertrouwen in dat ze op tijd klaar zullen zijn maar moet daar nog meer voor doen nu al gepland en is dat inmiddels aan het organiseren. Twee provincies (16%) hebben er vertrouwen in op tijd klaar te zullen zijn, maar moet daar nog meer voor doen nu al gepland en moet dat nog gaan organiseren. Een provincie geeft aan het antwoord op de vraag niet te weten. Geen van de provincies verwacht dat het niet op tijd lukt.

Alle 21 waterschappen hebben deze vraag ingevuld. Van hen heeft 52% er vertrouwen in dat ze met de huidige aanpak en inspanningen op tijd gereed zal zijn. 38% heeft er vertrouwen in dat ze op tijd klaar zal zijn, maar moet daar nog meer voor doen nu al gepland is en is dat inmiddels aan het organiseren. 10% heeft er vertrouwen in op tijd klaar te zullen zijn, maar moet daar nog meer voor doen dan nu al gepland is en moet dat nog gaan organiseren. Geen van de waterschappen verwacht dat het niet lukt op tijd gereed te zijn.

20% van de gemeenten heeft er vertrouwen in dat ze met de huidige aanpak en inspanningen op tijd zijn. 40% heeft er vertrouwen in dat ze op tijd klaar zullen zijn maar moet daar nog meer voor doen nu al gepland en is dat inmiddels aan het organiseren. 16% van de gemeenten moeten daar meer voor doen dan gedacht en moeten dat nog in gang zetten. Vijf procent van de gemeenten verwacht niet dat het lukt om de organisatie op tijd voorbereid te hebben op de invoering van de wet. Dat betreft in totaal 16 gemeenten. Van alle 352 gemeenten heeft 19% de vraag niet ingevuld.

Alle 29 omgevingsdiensten hebben de vraag ingevuld. 41% van hen heeft er vertrouwen in dat ze met de huidige aanpak en inspanningen op tijd gereed zal zijn. 48% heeft er vertrouwen in dat ze op tijd klaar zal zijn, maar moet daar nog meer voor doen dan nu al gepland is en is dat inmiddels aan het organiseren. 11% heeft er vertrouwen in op tijd klaar te zullen zijn, maar moet daar nog meer voor doen dan nu al gepland is en moet dat nog gaan organiseren. Geen van de omgevingsdiensten verwacht dat het niet lukt op tijd klaar te zijn.

Dit is een uitgave van:
Programma Aan de slag met de Omgevingswet
www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl
april 2021

Het programma Aan de slag met de Omgevingswet is een initiatief van VNG, IPO, UvW en het Rijk.